

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2008

Markéta Klimešová

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Katedra řízení

Studijní program: 6208 N Ekonomika a management

Studijní obor: Strukturální politika Evropské unie a rozvoj venkova

Rozvoj lázeňství a wellness v Jihočeském kraji

Vedoucí diplomové práce:

Dr. Ing. Dagmar Škodová Parmová

Autor:

Markéta Klimešová

2008

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Rozvoj lázeňství a wellness v Jihočeském kraji“ vypracovala samostatně na základě vlastních zjištění a materiálů, které uvádím v seznamu použité literatury.

V Českých Budějovicích, 25. dubna 2008

.....

Markéta Klimešová

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě – v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných ekonomickou fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

V Českých Budějovicích, 25. dubna 2008

.....

Markéta Klimešová

Poděkování

Děkuji vedoucí diplomové práce Dr. Ing. Dagmar Škodové Parmové za cenné rady a odbornou pomoc při zpracování diplomové práce.

OBSAH

1. ÚVOD	8
2. LÁZEŇSTVÍ A CESTOVNÍ RUCH	10
2.1 <i>Charakteristika lázeňství</i>	11
2.1.1 Wellness je životní styl	12
2.1.2 Historie wellness	12
2.2 <i>Lázeňství a wellness</i>	14
2.2.1 Wellness versus lázeňství	15
2.2.2 Lázeňský wellness	15
2.3 <i>Historie lázeňství</i>	16
2.4 <i>Lázeňství v Evropě</i>	19
2.4.1 Trendy v certifikaci v evropském lázeňství	22
2.4.2 Všeobecné trendy zdravotní turistiky v Evropě	23
2.5 <i>Lázeňství v České republice</i>	24
3. CÍLE A METODIKA DIPLOMOVÉ PRÁCE	26
4. JIHOČESKÉ LÁZEŇSTVÍ	28
4.1 <i>Lázně Třeboň</i>	29
4.1.1 Bertiny lázně	32
4.1.1.1 Rekondiční pobyty v Bertiných lázních	32
4.1.2 Lázeňský komplex Aurora	33
4.1.2.1 Rekondiční pobyty v Lázních Aurora	34
4.2 <i>Lázně Bechyně</i>	35
4.2.1 Bechyňské lázně	38
4.2.1.1 Rekondiční pobyty v Lázních Bechyně	38
4.2.2 Hotel Jupiter	41
4.2.2.1 Lázeňské pobyty v hotelu Jupiter	41
4.3 <i>Sanatorium Vráž u Písku</i>	42
4.3.1 Rekondiční pobyty ve Vráži	44
5. ANALÝZA JIHOČESKÉHO LÁZEŇSTVÍ	46
5.1 <i>Lůžková kapacita jihočeského lázeňství</i>	46
5.2 <i>Složení klientely jihočeského lázeňství</i>	47

6. ANALÝZA NEJVĚTŠÍCH JIHOČESKÝCH LÁZNÍ	49
6.1 <i>Návštěvnost jednotlivých zařízení a složení klientely.....</i>	49
6.1.1 Bertiny lázně	49
6.1.2 Lázně Aurora.....	51
6.2 <i>SWOT analýza sledovaných zařízení.....</i>	55
6.2.1 Bertiny lázně	55
6.2.2 Lázně Aurora.....	56
6.2.3 Rozbor některých složek SWOT analýzy	58
6.3 <i>SWOT analýza jihočeského lázeňství</i>	62
6.3.1 Vize jihočeského lázeňství.....	64
6.4 <i>Shrnutí nejdůležitějších výsledků</i>	64
7. NÁVRHY NA ROZŠÍŘENÍ NABÍDKY LÁZEŇSKÝCH A WELLNESS SLUŽEB	66
7.1 <i>Nové přístroje a metody pro lázeňská zařízení.....</i>	67
7.2 <i>Nordic Walking</i>	69
7.3 <i>Kryosauna – Polárium</i>	70
7.4 <i>Solná jeskyně.....</i>	71
7.5 <i>Ekonomické hodnocení návrhů</i>	74
8. ZÁVĚR	76
9. SUMMARY	79
10. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	81
11. PŘÍLOHY	83

1. ÚVOD

Česká republika má pro rozvoj lázeňství velmi příhodné podmínky, které jsou dány bohatstvím a rozmanitostí přírodních léčebných zdrojů nejen minerálních, ale i klimatických a dlouholetou lázeňskou tradicí.

Tradice českého lázeňství je neoddelitelnou součástí Evropského kulturního dědictví a díky vysoké kvalitě léčivých přírodních zdrojů si získala mimořádnou vážnost v evropském povědomí. Lázeňství vzniklo především jako zdravotnická – léčebná aktivita. Současným trendem ve vývoji lázeňství je zvýšená poptávka po relaxačních a rekondičních, wellness pobytech.

V této práci se zabývám rozvojem lázeňství a wellness v Jihočeském kraji. Toto téma je v současné době velice aktuální, protože čas, ve kterém žijeme, nabírá stále rychlejší tempo doprovázené stresy a vysokými pracovními nároky. Zdraví se proto pomalu a jistě stává životní prioritou. Důležitou roli v upevnění zdraví hrají i moderní formy lázeňské péče, které jsou podpořeny staletými osvědčenými metodami balneoterapie. Mimo klasických léčebných pobytů české lázně nabízejí i širokou škálu speciálních programů určených např. pro ženy, pro regeneraci sil namáhaného managementu, programy pro seniory, wellness programy, antistresové pobyty atd.

Toto téma se stává aktuální ještě z jednoho důvodu. Díky vstupu České republiky do Evropské unie se předpokládá přibližování podmínkám zdravotního pojištění a lázeňství k situaci v Evropě, dá se očekávat znatelný pokles výše plateb na lázeňskou léčbu od pojišťoven a s tím i kopírování vývoje v evropských zemích, který zaznamenal přechod na téměř výhradně samopláteckou klientelu, rozšíření rozsahu rekondičních, relaxačních a wellnessových služeb a zkrácení průměrné délky pobytu.

Vzhledem k těmto faktům jsou v návrhové části navrženy možnosti dalšího rozšiřování preventivně udržovacích pobytů, se zaměřením na dodržování složek wellnessu.

V Jihočeském kraji se nacházejí tři uznaná lázeňská místa – Lázně Třeboň, Lázně Bechyně a Vráž u Písku. Z hlediska významnosti a velikosti lázní jsou nejvýznamnější v kraji Lázně Třeboň. Těmto lázním je v práci věnována samostatná kapitola.

Cílem diplomové práce bylo na základě zhodnocení nabídky lázeňských zařízení v Jihočeském kraji vypracovat návrhy na rozvoj, zlepšení a zkvalitnění lázeňských i wellnessových služeb v analyzovaných objektech a dosažení tímto vyšší konkurenceschopnosti.

V zájmu naplnění cíle diplomové práce je práce rozdělena do několika kapitol a subkapitol. Nejdůležitější informační zdroje, které byly použity na vypracování diplomové práce jsou internetové stránky jednotlivých objektů, odborné časopisy a informace poskytnuté přímo ve zmiňovaných zařízeních.

Podnětem pro zpracování této práce byla snaha hlouběji poznat problematiku týkající se tohoto tématu.

2. LÁZEŇSTVÍ A CESTOVNÍ RUCH

Lázeňství má v České republice své pevné postavení s bohatou historií danou především přírodními zdroji a tradicí. Lázeňský cestovní ruch je specifickým oborem ekonomiky, nedílnou součástí zdravotního a sociálního systému společnosti, ale také cestovního ruchu, protože vykazuje znaky všech těchto aktivit. Z tohoto pohledu jsou formulována doporučení mezinárodních institucí, která lázeňství jednoznačně zařazují mezi aktivity cestovního ruchu.

Společný dokument Statistické divize OSN – odboru pro ekonomické a sociální informace a analýzy a Světové organizace cestovního ruchu WTO „Doporučení ke statistice cestovního ruchu“ z roku 1994 zařazuje lázeňství mezi základní skupiny turistické poptávky a turistické nabídky. Ubytovací a léčebná kapacita, výkony a další ukazatele lázeňských zařízení jsou sledovány jako součást komplexní statistiky cestovního ruchu. Naše statistická šetření tato doporučení aplikují na - ekonomické ukazatele lázeňství - ubytovací kapacity, její využití, návštěvnost jednotlivých lázeňských středisek jsou sledovány v rámci celkové statistiky cestovního ruchu. Lázeňství je též v celkové klasifikaci oblastí cestovního ruchu vyhrazena samostatná oblast - zóna lázeňského cestovního ruchu. (*Seifertová, 2003*)

Lázeňství je komplexem ekonomických činností různých odvětví a oborů, které svými výkony vytvářejí materiální podmínky pro lázeňskou léčbu a zabezpečují uspokojování potřeb lázeňských hostů. Oprávněně lze tedy lázeňství chápat jako významnou ekonomickou aktivitu, která vedle přínosů pro veřejné zdraví má i nesporné ekonomické výsledky. Lázeňství se kromě ekonomicky neměřitelných přínosů pro veřejné zdraví podílí na tvorbě hrubého domácího produktu, na tvorbě devizových zdrojů, na příjmech státu, lázeňských měst a obcí, ovlivňuje investiční činnost, zaměstnanost a významně přispívá k rozvoji regionů. (*Beránek, 1998*)

2.1 Charakteristika lázeňství

Pod pojmem lázeňství je všeobecně chápána péče poskytovaná v lázních, která je zaměřená na léčení a obnovu fyzických a psychických sil lidí, a to při využití léčivých přírodních zdrojů (vody, peloidy, plyny nebo klimatické podmínky). Podmínky poskytování této péče jsou legislativně zakotveny v lázeňském zákoně (Zákon č. 164/2001 Sb. – viz Příloha 1 - Základní legislativní rámec upravující lázeňství v České republice). Účinek lázeňské péče je úzce spojen se změnou prostředí a místa.

Dlouhá léta bylo lázeňství v České republice chápáno zejména jako součást zdravotního a sociálního systému, tedy tak jak jej definuje lázeňský zákon. V posledních několika letech je však lázeňství vnímáno stále více jako součást cestovního ruchu. Tento trend je možné sledovat celoevropsky, kdy se i stávající lázeňská zařízení orientovaná na léčebné pobyty orientují stále více na wellness a samopláteckou klientelu.

Úloha lázeňství je obtížně zastupitelná v léčbě řady chronických onemocnění, v prevenci přechodu nemocí do chronického stadia a vzniku komplikací, v rehabilitaci po závažných akutních onemocněních, operacích a úrazech. Více než doposud se lázeňství musí podílet na ovlivňování primárních rizikových faktorů, jako je nedostatek aktivního pohybu, kouření a v dnešní době stále nebezpečnější civilizační stres, dále musí reagovat na měnící se medicínskou potřebu obyvatelstva a musí odrážet změny v jeho zdravotním stavu, především v oblasti tzv. civilizačních chorob.

V tuzemských podmínkách se dělí zdravotně orientovaný cestovní ruch na podtypy lázeňský a zdravotní turismus:

- lázeňský turismus - je realizován jednak komplexní lázeňskou léčbou využívající přírodní léčivé zdroje a jednak pobyty zaměřenými na léčení nemocí, následků nemocí a celkovou rekonvalescenci, na prevenci a předcházení nemocem a podobným nepříznivým stavům lidského organismu. Může být realizován jedině v místech výskytu přírodních léčivých zdrojů.
- zdravotní turismus (helthtourism) – je forma cestovního ruchu zaměřená na prevenci, relaxaci, celkovou obnovu fyzických a duševních sil jednotlivce. Rozvíjí se úměrně rostoucímu zájmu jedince o jeho zdraví a změnám životního stylu. Může být realizován kdekoli v místech s přívětivým prostředím a vhodnou vybaveností. Dynamickým podtypem je wellness jako soubor

programů a uvědomělého chování jednotlivce zaměřeného na celkové uvolnění jeho organismu a vytváření pocitu pohody a pozitivních nálad. (Attl,2004)

Podle Attla (2006) vystihuje podstatu lázeňství „6R“, tedy šest základních funkcí lázeňství:

- 1) Remedy (léčení) – vlastní procesy balneace, použití přírodních léčebných zdrojů.
- 2) Rehabilitation (rehabilitace) – odstranění následků úrazů, zranění a jiných zdravotních problémů.
- 3) Revitalize (obnova, rekondice) – obnovení fyzických a duševních sil.
- 4) Relax (odpočinek) – zotavení, oddech.
- 5) Reflect (uvolnění) – odpoutání se od negativ současného životního stylu.
- 6) Rejoice (potěšení) – získání nového optimismu, životní energie a radosti ze života.

2.1.1 Wellness je životní styl

Pojem wellness je dozajista fenoménem dnešní doby, synonymem moderního životního stylu a trendem v nabídce současného lázeňství a hotelnictví. Podle Blahušové (1995) je wellness zdravý životní styl, který rozšiřuje běžný pohled na zdraví člověka. Zdraví není jen absence nemoci, zdraví je stav úplné tělesné, duševní a sociální pohody. Je to tedy harmonické spojení mysli, těla i ducha.

Wellness provází novou vlnu péče o zdraví, která přerůstá známý fitness. Již nejde jen o zdatnost, ale o celý životní styl, v němž zdatnost hraje nejdůležitější roli jako základ zdravého způsobu života a z něho plynoucí pohody. Péče o zdraví by měla probíhat i v období, kdy si připadáme zdraví, prostřednictvím zlepšování životního stylu – a právě to je podstatou wellness.

2.1.2 Historie wellness

Původní prvky wellnessu bychom našli již ve starém Egyptě, kde se především upřednostňovala péče o krásu, pleť a koupele v oslím mléce. Vznikl zde systém aroma-fyto-terapie, což znamená medicína duše. Význam kultury těla se dále rozvíjel ve starověkém Řecku, kde byl pěstován princip kalokagathia, tj. princip duševní a fyzické rovnováhy. Princip péče o lidské tělo a duši se rozvinul především ve starověkém Římě,

kde například existovaly tzv. Caracallové lázně. Z dnešního pohledu se spíše jednalo o kombinaci lázní a wellness zařízení. (Attl, 2006)

Největší zásluhu na dnešní vlně wellnessu má především americký lékař Halbert Dunn, který výraz „wellness“ uměle vytvořil spojením slov wellbeing (pocit zdraví, pohody) a názvem hnutí fitness (fyzická zdatnost). Dr. Dunn spatřoval ve wellness životní styl orientovaný na dosažení povzneseného stavu fyzické a psychické pohody a popsal ho jako disciplinovanou oddanost snaze o osobní dokonalost. Pojem wellness byl zařazen mezi oficiální pojmy již v roce 1948. Do Evropy se z USA tento styl dostal až v roce 1959. Pojem wellness se díky Dr. Dunnovi postupně dostal do povědomí, začala se jím zabývat řada odborníků v USA i v Evropě. Dunnovy myšlenky byly rozvedeny a modifikovány a v roce 1977 byl v americkém státě Wisconsin založen „National Wellness Institute“, jehož posláním je poskytovat informace a služby podporující profesní a osobní růst odborníků v oboru wellness a všeobecně přispět k šíření zdravého způsobu života. (Konference cestovního ruchu – Cestovní ruch na prahu 3. tisíciletí, 4/2007)

Jednou z prvních wellnessových zemí bylo Rakousko. Dnes se uvádí, že v Rakousku je více než 500 hotelů s wellnessovým programem. Také ostatní německy mluvící země (Německo, Švýcarsko) rychle reagovaly na rostoucí trh. K wellnessovým účelům je posléze využíváno moře ve formě tzv. thalassoterapie, tj. metody založené na využití přímořského vzduchu, mořské vody a produktů moře (řasy, bahno, písek, soli atd.). Dalším moderním prvkem je využití jeskyní (tzv. speleoterapie) a to buď přírodních nebo umělých. Objevují se nové pohybové aktivity jako nordic walking, strečink, kalanetika, tai chi. Staví se nová zařízení pro volný čas s wellnessovými prvky (aquaparky, zábavní parky, tématické parky), vznikají nové specializované hotely s nabídkou wellnessových služeb. Kromě toho se začíná do wellnessových aktivit stále více promítat vliv východu a nejrozumnějších pohybových a duševních technik, jakými jsou například jóga, aromaterapie, meditace zen, akupresura, akupunktura, ayurveda apod. (Attl, 2004)

Wellness, jako základní filozofie člověka se skládá z pěti součástí:

- fitness
- zvládnutí stresu
- výživa, kontrola hmotnosti

- osobní návyky
- pozitivní přístup k životu

Druhy wellnessu lze rozdělit podle toho, v jakém zařízení jsou poskytovány:

- 1) Lázeňský (medical) wellness – je založen na kompetenci lékařské péče a využívání přírodních léčivých zdrojů.
- 2) Hotelový wellness (wellness hotel) – wellness je základem filozofie hotelu.
- 3) Hotel poskytující wellnessové programy – pouze jako doplňková služba.
- 4) Wellness centra – jako samostatná zařízení.

2.2 Lázeňství a wellness

Tradice českého lázeňství je neoddělitelnou součástí Evropského kulturního dědictví a díky vysoké kvalitě přírodních léčivých zdrojů si získala mimořádný věhlas i vážnost v evropském povědomí. Použití nejmodernějších léčebných a rehabilitačních metod kombinované s tradičním využitím přírodní minerální vody, peloidů, léčivých plynů a klimatu činí z České republiky evropskou velmoc na poli lázeňství a wellness. Lázeňství vychází z poznatku, že zdravotní stav obyvatelstva je jedním z nejdůležitějších indikátorů kvality života. Součástí péče o zdraví je i péče lázeňská. Cílem lázeňské péče je léčit nemoci s využitím přírodních léčivých zdrojů a nižším zatížením organismu léky zabraňovat zhoršování zdravotního stavu nemocných, napomáhat zmírňování zdravotních problémů a také předcházet vzniku nemocí a dokončovat doléčovací proces.

České lázeňství je založené především na využívání přírodních léčebných zdrojů s významným podílem přímé lékařské péče a s komplexním přístupem k léčebným pobytům. Významná je zdravotně-preventivní funkce lázeňského cestovního ruchu. Prostřednictvím lázeňského cestovního ruchu se zabezpečuje obnova organismu, upevňuje tělesné zdraví a duševní rovnováha. Tradiční produkty lázeňství se člení na komplexní léčbu, příspěvkovou a ambulantní (komerční) léčbu. Obvyklá délka léčebného pobytu je 21 a 28 dní, podle indikace.

Podle Jakubíkové (4/2005) v současnosti v Evropě existují dva proudy lázeňství:

- 1) Tradiční léčebné lázeňství se silným medicínským zázemím (Německo, Rakousko, Česká republika, Slovenská republika, Polsko).
- 2) Pod pojem lázeňství patří také wellness a zdravotní cestovní ruch (Španělsko, Itálie, Francie). Skandinávské země spatřují v lázeňství prevenci proti nemocem.

Oba tyto proudy spolu s dynamicky se měnícím prostředím, ve kterém působí mnoho obtížně kontrolovatelných vlivů, např. demografický vývoj, ekonomické, sociálně-kulturní, politicko-právní, technicko-technologické síly, stále sílící konkurence, změny v poptávce atd., ovlivňují názory na další vývoj českého lázeňství.

Zde by bylo vhodné upřesnit, že pod pojem lázeňství patří pouze lázeňský nebo-li medical wellness založený jako lázeňská léčba na využívání přírodních léčivých zdrojů a odborného zdravotního personálu. Hotelový wellness tyto požadavky většinou splnit nemůže.

Obecně lze rozdělit lázeňský pobyt podle jeho druhu:

- 1) Klasický lázeňský pobyt (tj. komplexní, příspěvkový, samoplátecký).
- 2) Preventivně udržovací pobyt (tj. např. wellnessový, antistresový, manažerský).

Preventivně udržovací pobyty bývají zpravidla kratší, týdenní nebo víkendové pobyty.

2.2.1 Wellness versus lázeňství

V současné době ještě doznívají diskuse z mnoha konferencí týkajících se cestovního ruchu a lázeňství, zda wellness jako takový do lázeňského zařízení patří či nikoliv. Odborníci a profesionálové z oblasti cestovního ruchu řešili otázku, jak implementovat wellness do lázeňského místa, aniž by neztratilo svůj léčebný charakter. V současné době i přes mnoho názorových rozporů a neshod se wellness v podobě wellness center do lázeňských zařízení včlenil coby doplňková lázeňská aktivita určená jak pro klienty podstupující klasickou lázeňskou léčbu, tak pro klienty preventivně udržovacích pobytů. V praxi lze tuto skutečnost vidět například v třeboňských lázních, kde existuje bezproblémové soužití wellness centra a lázní.

2.2.2 Lázeňský wellness

Svaz německých lázní definoval pravidla pro wellness v lázeňském místě (nevztahuje se tedy na wellness všeobecně). K základním atributům wellnesu v lázních patří to, že je:

1. založen na kompetenci lékařské péče,
2. provozován v místech státem uznaných lázní, přičemž je státem pravidelně realizována kontrola pramenů a ostatních komponentů lázeňského prostředí,
3. založen na koncepci lázeňské kultury,
4. garantuje vysokou úroveň služeb a kvalitu servisu,
5. přímo spojen s infrastrukturou místa a okolí jako centra zdraví a také s centry turistického ruchu (volný čas, gastronomie, sportovní zařízení apod.),
6. schopen zajistit zákazníkovi široké spektrum vyžití a pohybových aktivit,
7. spojen s mnohostrannou možností kulturního vyžití (čítárny, galerie, kavárny), tento servis je minimálně každých 5 let kontrolován,
8. úzce spojen s krásnou přírodou a okolím s možností výletů,
9. soustředěn také na možnost sociálních kontaktů a komunikace (přednášky, diskuze, semináře apod.),
10. komplexem, který vytváří soubor podnětů pro pozitivní prožití a zážitky, radosti ze života a životního stylu, vytváří nové možnosti pracovního zařazení pro pracovníky lázní, sleduje trh a provokuje k novým nabídkám pro tento druh cestovního ruchu.

Problém, který řešilo i české lázeňství, byl v Německu vyřešen poměrně jednoznačně. Za přesně stanovených podmínek lze wellness implementovat do podmínek lázeňství, aniž by to uškodilo jeho léčebnému charakteru. (*Attl, 2005*)

2.3 Historie lázeňství

Lázeňství ve smyslu léčebného lázeňství je považováno především za evropskou záležitost. Jeho vývoj je historicky úzce vázán na výskyt minerálních uhličitých vod. I dříve a jinde existovaly různé systémy koupelí, převážně horkých, avšak léčebné lázeňství v dnešním slova smyslu se vyvinulo v posledních letech v Evropě. Jen menším dílem se vyvíjelo také v Asii, zde především v Číně, Japonsku a Indii. Nejstarší tradice lázeňství, pokud pomineme orientální vzory, jsou v Evropě v Itálii, dále v Německu, ve Francii, Španělsku a pak též v našich zemích, v Polsku a Rusku.

V anglosaských zemích a v Americe nebylo ani v minulosti lázeňství příliš rozšířeno a postoj k němu byl stále zdrženlivý, takže v současnosti se zde využívá většinou jen termálních zdrojů k účelné rehabilitaci. České země se na vývoji lázeňství podílely významnou měrou. Podle některých německých expertů činných v rámci Evropské asociace lázní je možné považovat za centrum světového lázeňství lázně v česko-bavorsko-saském příhraničí. (Křížek, 2002)

Rozvoj lázeňství v evropském pojetí je založen na pradávném zájmu lidí o přírodní minerální prameny, které se odlišovaly od běžných pramenů především svým vzhledem, chutí a teplotou. Tyto prameny začali využívat k vodoléčbě především Římané, kteří na ně při svých válečných výpravách narazili, a to zejména na území dnešní Francie, ale i v jiných částech Evropy (v dnešním Německu, Rakousku, Chorvatsku, Maďarsku atd.). Evropské lázeňství se svými tradicemi se vyvíjelo v závislosti na celkovém vývoji společnosti v jednotlivých zemích. Rozvoj společnosti v oblasti techniky a nových vědních oborů v 18. a 19. století, spolu s novými dopravními možnostmi, daly předpoklad rozvoje lázeňství a vzniku nových lázeňských středisek. Vznik železniční dopravy umožnil zvýšenou kapacitu přepravních možností té doby. Průmyslový, obchodní a kulturní rozkvět společnosti v 19. století byl důležitým předpokladem rozvoje lázeňství. S tím souvisí nová výstavba lázeňských budov, kolonád, divadel atd. Lázně se v té době staly důležitým léčebným, ale i kulturním centrem, kde se mohli setkávat bankéři, průmyslníci, tehdejší aristokracie a umělci. Tato bohatá vrstva společnosti výrazně ovlivnila rozvoj lázeňských míst po stránce léčebné, architektonické i obchodní.

Období do 2. světové války by se dalo charakterizovat jako zlatý věk lázeňství. Celkový příznivý vývoj společnosti měl za následek i rozvoj ducha a péče o lidské tělo. Zvětšil se objem návštěvníků v lázeňských střediscích, ale i jejich struktura. Pobyt v lázních nebyl jen výsadou pro zámožnou aristokracii, ale stal se součástí životního stylu i pro střední vrstvu obchodníků, úředníků a zaměstnanců. Lázeňský léčebný pobyt nabyl nového rozměru, stal se důležitým společenským momentem a mimo léčebného efektu i prestižní záležitostí. Vědecký rozvoj v oblasti lékařství prohloubil a zdokonalil některé léčebné procedury a zároveň vědecké kapacity se podílely na tvorbě nových léčebných postupů.

Nový směr ve struktuře pacientů podpořil vznik a rozvoj zdravotních pojišťoven, které se postupně začaly podílet na úhradě lázeňského pobytu. Tento důležitý prvek též podpořil rozšíření struktury lázeňské klientely.

V období po 2. světové válce lázeňství procházelo svým přirozeným vývojem dle podmínek poválečného rozvoje jednotlivých zemí zejména v Evropě. V České republice vzhledem k politické orientaci a celkovému ekonomickému vývoji si lázeňská péče zachovala svou tradičně vysokou úroveň avšak do obnovy či výstavby materiálně technické základny nebyly dlouhodobě investovány žádné finanční prostředky. Ubytovací, stravovací a doplňkové služby stagnovaly nebo jejich úroveň postupně klesala. Období po roce 1948 se negativně projevilo i v lázeňství, které se stalo součástí zdravotní péče bez jakéhokoli dalšího ekonomického záměru. Lázeňská zařízení byla zestátněna a stala se zdravotnickými zařízeními s převahou klientely, které byl hrazen léčebný pobyt zdravotními pojišťovnami. Lázeňské domy a léčebny měly stanoven domácí řád s dodržováním léčebného režimu a chováním pacientů. Charakteristickým rysem pro tuto dobu byla převažující poptávka nad nabídkou. Ve struktuře zahraniční klientely začali převažovat hosté z tzv. východního bloku.

Dalším mezníkem novodobé historie se stal rok 1989. Změna politického systému znamenala převrat v celé ekonomice státu. Postupná privatizace podniků ovlivnila majetkoprávní vztahy i v tehdejších Československých státních lázních.

V současnosti, přes počáteční problémy spojené s transformací, má většina lázeňských subjektů konkrétní vlastníky. Nové ekonomické trendy se projeví i v lázeňství, které již není pouze součástí zdravotní péče. Politické a ekonomické změny v tomto období výrazně ovlivnily společenské myšlení ve vztahu k lidským zdrojům. Hodnota vykonané práce je závislá na rozličných faktorech, z jichž velmi významnou složku tvoří lidské zdraví.

Významně se změnilo myšlení dnešního člověka zvláště v péči o své zdraví. Aktivní přístup využívání volného času, spolu s radou odborníků, jak nejlépe obnovit své fyzické a duševní síly, nachází v naší společnosti čím dál větší počet zájemců o takto efektivní využití mimopracovního času. Ideálním místem pro realizaci aktivního přístupu k trávení volného času jsou místa cestovního ruchu využívající lázeňské léčebné péče. Prioritou lázeňské péče stále zůstává péče o lidské zdraví s tím, že se lázeňská místa určitým způsobem přeměňují v centra cestovního ruchu se stále se rozšiřující nabídkou kvalitnějších služeb. Na úroveň a rozsah nabízených služeb je vytvářen čím dál větší tlak ze strany poptávky po kvalitě poskytovaných služeb. Současný návštěvník lázeňského místa vyžaduje vhodnou kombinaci odborné lékařské péče, kvalitních ubytovacích a stravovacích služeb spolu s nabídkou kulturního a sportovního vyžití. (Seifertová, 2003)

2.4 Lázeňství v Evropě

Moderní lázeňskou léčbou v evropském pojetí rozumíme léčbu založenou na využití místních přírodních zdrojů, kterých je cílevědomě a pod lékařským dohledem využíváno spolu se změnou klimatu a prostředí. V evropském společenství představuje lázeňství zcela nezanedbatelnou součást evropského cestovního ruchu a má určitou hospodářskou váhu zejména z hlediska ekonomiky regionů.

Evropa je v některých svých oblastech velmi bohatá na přírodní léčivé zdroje. V zemích, kde se právě tyto zdroje vyskytují, jsou většinou již od dob Římanů tyto zdroje využívány. (Knop, 1999)

Dle Attla (2006) je možno z hlediska lázeňství rozdělit Evropu do následujících oblastí, vzhledem k četnosti lázeňských míst a historické tradici:

- 1) lázeňské velmoci – Německo, Itálie, Francie,
- 2) země lázeňsky významné – Česká republika, Slovenská republika, Maďarsko, Rakousko, Švýcarsko, Španělsko, Rumunsko, Chorvatsko, Slovinsko,
- 3) země lázeňsky méně významné – Srbsko, Bulharsko, Polsko, Řecko, Portugalsko,
- 4) země lázeňsky nevýznamné – severské země, Velká Británie, Irsko, Nizozemí.

Kromě zemí Evropy je možno vliv římského – evropského lázeňství pozorovat i v některých dalších zemích v okolí Středomořího moře, a to v Turecku, Izraeli, Tunisku, na Kypru a Krétě, thalassoterapie se bouřlivě rozvíjí v Jižní Americe a Mexiku, své tradiční horké prameny objevují znovu i Japonci.

Z hlediska lázeňských míst jako prioritních turistických destinací, je Evropa příkladem pro celý svět. Faktem je, že v mnoha případech jsou lázeňská léčebná centra doprovázena i dalšími komerčně orientovanými nabídkami pro turisty. Abano Terme jsou známé italské lázně, zároveň však také centrum ostatních druhů cestovního ruchu. Dále například bulharská střediska u Černého moře jsou turistickými přímořskými centry, ale také tradičními lázeňskými místy (např. Zlaté písky). Specifické postavení v tomto směru zauímají klimatické lázně v Německu, Rakousku a Švýcarsku, které využívají horského klimatu Alp, nabízejí typicky lázeňské pobyty, v zimě jsou však lyžařskými centry (Garmisch-Partenkirchen). (Knop, 1999)

Z geografického hlediska a hlediska zaměření lázeňských zařízení lze na území Evropy pozorovat následující směry:

- Severní Evropa – důraz na kontakt s přírodními hodnotami, wellness.
- Německo, Rakousko, Švýcarsko – především klimatické lázně, wellness hotely a provozy, ale i léčebné lázeňství.
- Maďarsko – patrná orientace lázeňských zařízení na využití účinků hydroterapie, rozvoj wellness.
- Francie, Španělsko, jih Evropy obecně – lázeňství ovlivněno arabskými vlivy, důraz je kladen na masáže, celkovou psychickou relaxaci.
- Česká republika, Slovensko – tradiční především léčebné lázeňství, pitné režimy apod., v posledních letech příklon k samoplátecké klientele a wellness.
(*Koncepce rozvoje lázeňství a wellness v Jihočeském kraji, 2006*)

Z pohledu potenciálu lázeňských produktů nabízí Evropa ve svých nejméně tisíci lázeňských místech skoro všech zemí nepřeberné množství kapacit a programů pro nejrůznější formy, délky i motivace pobytů. Pro zajímavost, jen v nejvýznamnějších lázeňských velmocích – Německu, Itálii a Francii je k dispozici dohromady minimálně 600 významných lázeňských center. Do těchto evropských významných center přistupují kromě evropsky tradičních a klasických léčebných postupů stále nové a moderní trendy s alternativním charakterem včetně indických, čínských a orientálních léčebných metod, svou obrodu prožívá přírodní léčba (Kneippovy kúry).

V lázeňských centrech jsou také stále častější nejmodernější aquaparky, zázemí pro nejrůznější druhy sportů, centra kosmetických a odborných služeb. (*Knop, 1999*)

Také struktura návštěvníků evropských lázeňských míst i wellness zařízení se v poslední době mění. Je zjevná větší orientace na samopláteckou klientelu tam, kde převažovalo léčebné lázeňství. Jednotlivá zařízení se stále více začínají chovat tržně, je patrná snaha reagovat na současné moderní trendy v oblasti péče o zdraví a tělesnou i psychickou krásu.

Návštěvníky evropských lázní a wellness provozů lze členit do několika základních skupin dle důvodů jejich návštěvy lázní nebo důvodů vyhledávání wellness pobytů:

- nemocní, rekonvalescenti, handicapovaní – léčebné pobyty,
- lidé v počátečním stádiu choroby, které může přejít do chronického onemocnění – preventivní pobyty,

- senioři – pobyty s cílem zajištění důstojného stáří, wellness relaxační pobyty,
- zdraví lidé na ozdravné dovolené – prevence, relaxace, odpočinek, medical wellness apod.

Zdrojem budoucích návštěvníků evropských lázeňských a wellness zařízení jsou pak především turisté mladšího i staršího věku, rodiny s dětmi a kongresoví turisté. (*Koncepce rozvoje lázeňství a wellness v Jihočeském kraji, 2006*)

Mezi největší evropské zdrojové země v současnosti patří Německo, Francie, dále pak Rusko, tzn., že z těchto států vyjíždí nejvíce návštěvníků do ostatních evropských lázní. Lázeňský cestovní ruch v Evropě prožívá v posledních deseti letech renesanci a lze předpokládat jeho další dynamický rozvoj v souvislosti se sjednocováním Evropy – s rozšiřováním členských států Evropské unie. Nejedná se pouze o celkový růst životní úrovně a zdravotní uvědomění obyvatel zemí střední a východní Evropy, jedná se také o připravované asociační dohody, předpokládající vzájemnou součinnost v rámci Evropy i v oblastech zdravotnictví a sociální péče – tedy potenciální rozšíření pojišťovnami hrazené lázeňské zdravotní péče v zahraničí. Toto platí oboustranně – jak z hlediska výjezdů českých občanů do lázeňských míst v zahraničí, tak především z hlediska příjezdů pacientů ze zahraničí do českých lázní. Tento trend může mít pro české lázně velký význam z hospodářského hlediska, obecně se zvláštním významem pro rozvoj regionů a všech příbuzných a navazujících oborů. (*Knop, 1999*)

Budoucnost evropského lázeňství dle Evropské asociace lázní (ESPA):

- evropské lázně potřebují nejen pacienty, ale také zdravé klienty,
- jednoznačná orientace na preventivní programy zaměřené na změnu životního stylu,
- nutná reakce na stárnutí evropské populace – programy pro udržení kvality života i v pozdním věku včetně klasických léčebných pobytů,
- wellness programy s medicínským zázemím pro zdravé klienty.

2.4.1 Trendy v certifikaci v evropském lázeňství

Hlavní charakteristikou certifikace je sjednocování lázeňského trhu v Evropské unii. Certifikace je především zaměřena na klienty, kteří musí mít jistotu, že pokud si kdekoli v EU objednájí produkt nebo službu opatřenou určitým certifikátem, objednávají si garantovanou kvalitu.

Certifikáty lázeňským zařízením uděluje Evropský svaz lázní (European Spa Association, ESPA). Vznikl v roce 1996, sídlí v Bruselu a dnes v jeho rámci působí 25 převážně evropských národních lázeňských federací, z 22 evropských zemí. Dohromady sdružuje přes 1 200 lázeňských a léčebných zařízení.

Hlavním cílem ESPA je lobbying na úrovni Evropského parlamentu a Evropské unie, přičemž podstatnou součástí jeho lobbyingových aktivit představuje prezentace lázeňství a jeho významu v rámci problematiky celkového zdravotního stavu evropské populace, výměna a sdílení poznatků v oblasti lázeňství, vytváření a prosazení systému certifikace služeb v oblasti lázeňství a propagace služeb jednotlivých členů federací sdružených v ESPA. (*C. O. T. business, 12/2006*)

Certifikace v rámci ESPA probíhá ve dvou kategoriích:

- v kategorii medicína jde o certifikát EUROPESPA Med,
- v kategorii wellness jde o certifikát EUROPESPA Wellbeing.

Aby lázeňské zařízení tento certifikát získalo, musí splnit cca 400 kritérií ze všech oblastí lázeňské péče, které zaručují požadovanou kvalitu služeb. Tato kritéria vycházejí z průniku legislativních a kvalitativních požadavků lázeňsky nejvyspělejších zemí Evropy. V České republice již toto ocenění vlastní 13 lázeňských objektů.

Držitelé certifikátu musí poskytovat standardy stanovené Evropskou lázeňskou asociací, týkající se především struktury hlavních léčebných metod, hygieny a bezpečnosti. Certifikaci předchází audit, který zkoumá například strukturu procedur, kvalitu přírodního zdroje, nabídku stravování, odbornost lékařského personálu, hygienické a bezpečnostní předpisy, proškolení vedoucího personálu, krizový plán, komplexnost lékařské zprávy nebo péči o životní prostředí.

Zárukou kvality je také skutečnost, že ocenění může být uděleno pouze subjektům, které již získaly certifikát ISO 9001 - 2000, který osvědčuje systematické zlepšování služeb.

Podle starosty Mariánských Lázní Ing. Martina Plachého je hlavní výhodou získání certifikace podpora projektu hlavně německými zdravotními pojišťovnami a měřitelnost s konkurencí. (*C. O. T. business*, 2/2008)

2.4.2 Všeobecné trendy zdravotní turistiky v Evropě

Podle informací organizace pro cestovní ruch CzechTourism převzatých od Netherlands Board of Tourism, European Travel Commission a European Travel and Tourism Action Group je možné charakterizovat současné trendy týkající se zdravotní turistiky v evropském pojetí takto:

Uvědomování si významu zdraví bude v budoucnosti celoevropsky neustále narůstat. Tento faktor nebude sice ovlivňovat objem poptávky, bude ale zcela určitě ovlivňovat rozhodovací proces turistů ve vztahu k volbě destinace a chování během pobytu v zahraničí.

Výše uvedený předpoklad může mít pro evropský cestovní ruch jako celek zejména následující důsledky:

- turisté se budou stále častěji vyhýbat destinacím, které jsou všeobecně chápány jako méně zdravé,
- poptávka po pouze letních dovolených bude stále klesat, poroste význam kratší dovolené mimo období hlavní turistické sezony,
- poroste stále více popularita aktivní dovolené a rovněž poptávka po všech souvisejících aktivitách s ní spojených,
- poroste poptávka po produktech, které jsou něčím speciální a odlišné od ostatních,
- poroste poptávka po wellness produktech, lázeňských pobytech, fitness centrech apod.,
- bude se zkracovat čas hlavní dovolené a poroste poptávka po několika kratších dovolených rozložených časově během roku nezávisle na turistické sezoně,
- poroste zkušenost turistů – např. jejich práce s internetem (on-line nákupy a rezervace, zvyšující se orientace v reklamě), moderními technologiemi, uměním „sestavit si vlastní program a vlastní dovolenou“, vnímavost vůči reklamě apod.,
- poroste individualita turistů – s tím je spojen možný pokles poptávky po organizované či hromadné dovolené,

- poroste orientace na osoby seniorského věku jako důsledek demografického vývoje.

V celém sektoru evropského lázeňství je patrný stále větší příklon k wellness. Rostoucí konkurence (počet zařízení) a s tím související ztráta transparentnosti kvality v porovnání s cenami, vyvolává potřebu jejího porovnávání a standardizace služeb lázeňských a wellness zařízení (na úrovni celoevropské, respektive na úrovni každé země nebo regionů). (*Koncepce rozvoje lázeňství a wellness v Jihočeském kraji, 2006*)
Výše uvedené trendy zdravotní turistiky v Evropě byly zpracovány v roce 2003.

2.5 Lázeňství v České republice

České lázeňství má pevné místo v evropské lázeňské péči, jak již bylo v předchozích kapitolách zdůrazněno, a to zejména díky velmi dlouhé tradici, výborným léčebným výsledkům, stabilitě lázeňských zařízení a díky kvalitě jejich prostředí.

Lázeňská léčba v České republice kombinuje účinek přírodních léčivých zdrojů s preventivní a rehabilitační péčí a s léčbou některých chronických onemocnění.

V roce 2006 se v České republice nacházelo 36 lázeňských míst, 85 lázeňských zařízení, z toho 5 dětských lázeňských léčeben.

Dvanáct lázeňských míst je zařazeno do kategorie velkých lázní podle počtu lůžek a rozmanitosti nabízených léčebných indikací. Jedná se o Karlovy Vary, Františkovy Lázně, Lázně Luhačovice, Léčebné lázně Mariánské Lázně, Léčebné lázně Jáchymov, Lázně Třeboň, Lázně Teplice v Čechách, Lázně Poděbrady, Janské Lázně, Lázně Darkov – Karviná, Lázně Teplice nad Bečvou a Lázně Jeseník.

Tato lázeňská místa jsou světově známá a také nejvíce navštěvována jak tuzemskými, tak zahraničními klienty, převážně samoplátci. (Příloha 2 – Seznam lázeňských míst ČR)

Zbývajících 24 lázeňských míst nebylo nikdy lázněmi mezinárodního významu. Měla však své nezastupitelné místo pro pacienty z ČR. Dnes mají i tyto lázně, po významných rekonstrukcích, zahraniční ambice. Tato kategorie lázní má také velký význam regionální.

Lázeňská zařízení v roce 2006 disponovala celkem 25 770 lůžky. Přibližně 12 % lůžkové kapacity (3 107 lůžek) bylo zřizováno centrálními orgány (Ministerstvo

zdravotnictví, Ministerstvo obrany a Ministerstvo vnitra ČR). Jedno lázeňské zařízení provozovalo město a zhruba 87 % náleželo soukromému sektoru.

Tabulka 1 – Počty lázeňských míst v ČR

Rok	Počet láz. míst v ČR
1925	82
1937	56
1949	49
1957	34
1998	35
2006	36

Zdroj: Knop K., 1999

Lázeňskou léčbu v českých a moravských lázních podstoupilo celkem 327 078 lázeňských hostů. Tento počet zahrnuje 192 275 tuzemských a 134 803 zahraničních pacientů. Ve srovnání s předchozími roky jsou tyto počty zatím nejvyšší v historii novodobého českého lázeňství.

Počet zahraničních lázeňských pacientů se od roku 1991 stabilně zvyšuje (výjimku tvoří pouze roky 2002 a 2004). V období 1991 – 2006 vzrostl jejich podíl ze 7 na 41 %. Oproti roku 2005 přibýlo v roce 2006 přes 14 tisíc zahraničních pacientů. Návštěvnost českých pacientů v tuzemských lázních naopak zaostává za úrovní z druhé poloviny 80. let (téměř 280 tisíc v roce 1985). Od roku 1993 nepřekročil počet tuzemských pacientů 200 tisíc. (*www.uzis.cz – Lázeňská péče v České republice, 2006*)

Největšími zdrojovými zeměmi, tj. zeměmi odkud přijíždí nejvíce cizinců, jsou Německo, Rusko, Rakousko, Polsko, arabské země, Ukrajina a Velká Británie.

Z pohledu ekonomické efektivity lázeňských zařízení, celkové tržby v roce 2006 činily 7,6 miliard korun, z toho tržby z veřejného zdravotního pojištění 3,2 miliard korun. Daňové odvody státu činí 3,78 miliard korun. To znamená, že české a moravské lázeňství státnímu rozpočtu více přináší než spotřebovává. (*C. O. T. business, 3/2008*)

3. CÍLE A METODIKA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Tématem této diplomové práce je rozvoj lázeňství a wellness v Jihočeském kraji. Wellness zde hodnotíme pouze z pohledu lázeňství, tedy medical wellness.

Lázeňství a wellness zasahuje významným způsobem do oblasti rozvoje cestovního ruchu v České republice, ale i v Jihočeském kraji. Tvoří důležitou součást příjezdového cestovního ruchu. Významný je rovněž zdravotní aspekt lázeňských a wellness pobytů.

Cílem práce je analyzovat potenciál Jihočeského kraje jako turistického regionu z hlediska lázeňství, dále pak zhodnocení nabídky léčebných a rekondičních pobytů, zjištění požadavků zákazníků a trendů v lázeňském cestovním ruchu.

Hlavním cílem je návrh zlepšení resp. zvýšení konkurenceschopnosti tohoto druhu cestovního ruchu pro rozvoj regionu.

Diplomová práce je rozdělena do pěti částí. V teoretické části jsou vymezeny jednotlivé pojmy týkající se lázeňství a wellness obecně, dále je zde uveden současný a historický vývoj lázeňství v České republice a v Evropě. Podklady pro tuto část byly čerpány zejména z dostupné odborné literatury.

Praktická část je rozdělena do tří částí. V první části je uveden stručný popis jednotlivých jihočeských lázeňských míst a zařízení a proveden rozbor rekondičních a relaxačních pobytů z pohledu složení procedur a rozmanitosti druhů těchto pobytů.

Další část analyzuje jihočeské lázeňství z hlediska lůžkové kapacity a složení klientely. Následuje analýza největších jihočeských lázní. I zde hodnotíme návštěvnost jednotlivých třeboňských zařízení, složení klientů podle druhu pobytu a silné a slabé stránky, příležitosti a ohrožení lázní Berta a Aurora.

Samostatnou část tvoří SWOT analýza jihočeského lázeňství zpracovaná v Koncepci rozvoje lázeňství a wellness pro Jihočeský kraj.

Podstatným zdrojem informací je internet, a to zejména stránky lázeňských zařízení, internetové stránky Jihočeského kraje, Českého statistického úřadu a Ústavu zdravotnických informací a statistik České republiky.

V návrhové části uvádíme možnosti rozšíření a zkvalitnění lázeňství a wellness z pohledu specializace na určité segmenty trhu, pořízení nových přístrojů nebo využití alternativních způsobů lázeňství.

S ohledem na výše stanovené cíle byly v diplomové práci použity metody:

- analytické – SWOT analýzy, analýza nabídky lázeňství v Jihočeském kraji, analýza dat hostů, pobytových dnů a lázeňských kapacit,
- statistické – zpracování informací a statistik z dostupných zdrojů,
- komparativní – porovnávání zjištěných údajů a jejich doplňování,
- řízený rozhovor – na základě předem definovaných otázek byly vykonávány rozhovory s top managementem ve sledovaných lázních.

Užitím výše zmíněných metod byly získány přínosné a podstatné informace. Ty usnadnily vytvořit návrhy, jakým směrem by se mohlo jihočeské lázeňství vyvíjet, a které ze svých potenciálů by mělo efektivněji využít.

4. JIHOČESKÉ LÁZEŇSTVÍ

Jihočeský kraj je tradičním lázeňským regionem České republiky. I když se v kraji nacházejí pouze tři uznaná lázeňská místa, řadí se kraj co do rozsahu poskytované lázeňské péče na 5. místo v republice. Lázeňství v jižních Čechách je odedávna spjato s přírodním léčivým zdrojem, který se v tomto regionu hojně nachází – slatinou. Využívá se jí k léčení poruch pohybového aparátu, revmatických chorob, poúrazových a pooperačních stavů a neurologických onemocnění.

Historie jihočeského lázeňství sahá několik staletí do minulosti, kdy v kraji existovalo více lokalit s přírodními léčivými zdroji a také více lázeňských zařízení (například lázně v Prachaticích, v Táboře – Čelákovcích nebo tzv. říční lázně v Českých Budějovicích). Řada z nich však v průběhu minulých staletích svou činnost ukončila.

Hojné zásoby slatiny z rašelinišť vedly už v první polovině 18. století ke vzniku první lázeňské budovy v Bechyni. K 80. letům 19. století se váže tradice lázeňství v Třeboni a od 20. let 20. století je lázeňství provozováno v zámku ve Vráži u Písku.

V současné době se tedy v Jihočeském kraji nacházejí celkem tři lázeňská místa, jak již bylo uvedeno výše. Jedná se o Třeboň, Bechyni a Vráž u Písku. Lázeňskou léčbu je možné podstoupit v pěti lázeňských zařízeních (Lázně Aurora spol. s r. o., Bertiny lázně Třeboň spol. s r. o., Rehabilitační lázeňské sanatorium Vráž u Písku, Lázně Bechyně spol. s r. o., Hotel Jupiter, Bechyně).

Všechna jihočeská lázeňská zařízení jsou využívána pro léčbu dospělých pacientů. V Jihočeském kraji tedy nejsou lázeňská zařízení, která by se zabývala poskytováním lázeňské péče pro děti a dorost.

Lázeňská zařízení ve Vráži u Písku a v Bechyni jsou provozována soukromými podnikatelskými subjekty. Obě lázeňská zařízení ve městě Třeboň jsou pak ve veřejném vlastnictví, a to ve vlastnictví města.

4.1 Lázně Třeboň

Lázně Třeboň se nacházejí ve stejnojmenném městě Třeboň, které se nachází v půli cesty mezi Českými Budějovicemi a Jindřichovým Hradcem. Třeboňské lázně nyní nabízejí pobyt a léčbu ve dvou lázeňských domech – v Bertiných lázních a Lázních Aurora.

HISTORIE TŘEBOŇSKÝCH LÁZNÍ

První pacienti zde vyzkoušeli příznivé účinky slatiny již v roce 1883 v Bertiných lázních, založených místním učitelem a kronikářem Václavem Huckem.

Klientela se sem sjížděla nejen z nejbližšího okolí, ale i z evropských zemí a dokonce i ze zámoří. Původní soukromé Bertiny lázně se staly v roce 1939 majetkem města, během války sloužily jako útulky a lazarety a od roku 1946 opět léčebným účelům. Od roku 1960 má město Třeboň statut města lázeňského a v té době začaly vznikat plány k výstavbě nového moderního lázeňského komplexu. Sanatorium Aurora nakonec vyrostlo na břehu rybníka Svět a otevřeno bylo na podzim roku 1975.

LÉČBA

Surovinou pro hlavní léčebnou metodu je speciálně upravená slatina – rozmělnuje se, ředí a zahřívá na teplotu okolo 38 °C. Používá se ve formě koupelí nebo zábalů, kde je využíváno vyšší hustoty a tím vysoké akumulární schopnosti tepla k postupnému a rovnoměrnému prohřátí těla nebo jeho části. Výsledkem je uvolnění svalového napětí, snížení bolesti, lepší prokrvení tkání a lepší regenerace.

Slatina se využívá pro léčení poruch pohybového aparátu, revmatických chorob, poúrazových a pooperačních stavů a pro celkovou rekondici těla.

Cílem léčby je nejen vlastní léčení, absolvované v lázeňském zařízení, ale i dosažení změny životního režimu, nácvik autoterapeutických prvků, které je nutno provádět doma po návratu v rámci další prevence, osvojení si nových zásad zdravého životního stylu včetně zásad správné výživy s dostatkem pestré stravy, vedoucí k dosažení optimální tělesné hmotnosti.

Vedle klasických léčebných pobytů jsou také neméně důležité a oblíbené pobyty zaměřené na rekondiční a relaxační terapie (wellness pobyty), které slouží k regeneraci

těla, navození psychické pohody a odpočinku. K léčbě je využíváno slatinných koupelí a zábalů, vodoléčebných procedur, masáží, fyzioterapie, elektroterapie, parafinových zábalů, plynových injekcí, akupunktury atd.

Léčebné účinky pobytu v lázních jsou také podpořeny kvalitou okolního přírodního prostředí. Příznivé klima, aktivní pohyb a pobyt v přírodě regionu pomáhá navodit harmonii těla a ducha.

UBYTOVÁNÍ

Ubytování je zajištěno ve dvou lázeňských domech – Bertiny lázně a Lázně Aurora. Ubytovací kapacita Bertiných lázní je 186 lůžek v jednolůžkových či dvoulůžkových pokojích a v apartmánech. Vybavení pokojů zahrnuje sprchu, WC, barevnou televizi, radiomagnetofon, lednici a telefon s přímým meziměstským spojením. Tři stylově řešené apartmány jsou navíc vybaveny minibarem, vysoušečem vlasů a klimatizací. Vzhledem k poměrně nízké lůžkové kapacitě zajišťují lázně pro své hosty také ubytování mimo budovu Bertiných lázní - v tzv. depandantech. Jedná se o ubytování v treboňských penzionech a hotelech např. Hotely Zlatá hvězda, Myslivna, Bílý Koníček, penziony U Míšků, U Baumanů, Pension Siesta aj.

Oproti tomu Lázně Aurora disponují 450 lůžky, ve 287 pokojích, s větším výběrem druhů pokojů. Jsou to tedy třípokojová apartmá President (2), třípokojová apartmá DeLuxe (6), dvoupokojová apartmá Klasik (4), kategorie Superior + Balkon (80/1L + 47/2L), kategorie Superior (8/1L + 47/2L), kategorie Standard (6/1L + 21/1L s balkonem + 66/2L).

Kategorie Standard je k dispozici pouze pro komplexní a příspěvkové pacienty zdravotních pojišťoven. Základní vybavení zahrnuje koupelnu, WC, vysoušeč vlasů, lednici, telefon, rádio, satelitní TV. Apartmá navíc zahrnují varnou konvici, trezor, župany a u apartmá President také DVD přehrávač a LCD TV.

Pro velký zájem a téměř celoroční vytíženost spolupracují také Lázně Aurora s ostatními hotely a penziony v Třeboni. Tímto mají k dispozici dalších 250 lůžek, které jsou v dosahu pěší chůze od lázní.

Z výše uvedeného popisu ubytování je patrné, že Lázně Aurora jsou moderněji vybavené a bude je využívat movitější samoplátecká klientela.

STRAVOVÁNÍ

K příjemnému pobytu v třeboňských lázních přispívá i kvalitní strava ve vkusně řešených jídelnách. K tomu slouží nejmodernější vybavení kuchyně s možností přípravy nízkotučné stravy.

V Bertiných lázních jsou hostům k dispozici dvě jídelny, nekuřácká Restaurace Adéla, Bar Terasa - kavárna, cukrárna a nově vybudovaný Pizza restaurant Top-Spin, který zajišťuje také rozvoz jídel. U klasických léčebných pobytů hosté mohou zvolit stravování formou polopenze nebo plné penze. V nabídce je též dietní stravování.

V Lázních Aurora v rámci léčebných pobytů mohou hosté využít nabídky stravování také formou polopenze nebo plné penze a to výběrem ze šesti jídel (dle varianty stravy). Klienti též mohou využívat různé dietní programy a to dle své indikace nebo onemocnění. Podávání jídel probíhá ve čtyřech nově vybavených a rekonstruovaných jídelnách. Dále hosté mohou využít nabídku nekuřácké Restaurace Harmonie, Baru Slatinka a denního baru v zimní zahradě.

VOLNÝ ČAS

Vhodným doplňkem vlastní lázeňské léčby v Bertiných lázních jsou akce, pořádané pro lázeňské hosty i pro veřejnost na Pergole, zasazené nedaleko města do krásné přírody Třeboňska. Pergola má 100 míst u stolů krytých střechou s výhledem na soustavu rybníků a s možností podávání nápojů a přípravou specialit na otevřeném ohništi, na rožni či v udírně. Příjemným zážitkem jsou zde také pořádané hudební produkce, spojené s tancem na přírodním parketu. V okolí Pergoly se rozkládá lovecký revír Bertiných lázní a četné rybníky pro sportovní rybolov, i proto jsou myslivecká a rybářská posezení velmi oblíbená.

Z hlediska volnočasových aktivit je pro léčebný pobyt důležitá pestrá nabídka kulturního programu. Kulturní oddělení třeboňských lázní pořádají zájezdy jak do tuzemských (převážně jihočeských) měst, zámků a hradů, tak i do Rakouska. Na programu jsou exkurze do pivovaru Regent, do skláren v Chlumu u Třeboně, dále výlety na rybníky jižních Čech a samozřejmě prohlídky třeboňských historických památek.

V Lázních Aurora je možnost zapůjčení jízdního kola. Jezdit lze přímo v parku Lázní Aurora, ale i na mnohých cyklistických stezkách vyznačených v okolí Třeboně. Těchto a dalších označených tras je možné využít i pro pěší turistiku. V blízkosti obou areálů jsou též tenisové kurty.

4.1.1 Bertiny lázně

Nacházejí se v historickém centru města Třeboně, v těsné blízkosti městské památkové rezervace. Součástí Bertiných lázní je nově vybudovaný vodoléčebný komplex s víceúčelovým rehabilitačním bazénem a různými masážními efekty. V areálu se dále nachází pedikúra, kosmetika, knihovna, fitness centrum, tenisová hala, squashový kurt, petanque hřiště a dvě bowlingové dráhy.

V rámci rozšíření služeb zajišťují Bertiny lázně vedle klasických léčebných pobytů rovněž rekondiční a relaxační pobyty, které jsou vhodné pro zlepšení stavů únavy a snížené výkonnosti, zlepšení kondice, rekonvalescence či snížení nadváhy a také preventivní a léčebné pobyty pro seniory a sportovce, zaměřené na revitalizaci nejen pohybového aparátu, ale i celého organismu.

4.1.1.1 Rekondiční pobyty v Bertiných lázních

- „Lázeňské uvolnění“ – Stravování – polopenze. Ubytování – 7 denní pobyt. 2 x slatinná koupel, 2 x 1 h bazén s whirlpoolem, saunou a párou, částečná ruční masáž, 1 x perličková koupel, bylinná koupel, podvodní masáž, vířivka horních končetin, volitelná procedura dle ceníku, káva a dezert a malý dárek.
- „Zadáno pro ženy“ – Stravování – polopenze. Ubytování – 7 denní pobyt. 2 x slatinná koupel, 2 x 1 h bazén s whirlpoolem, saunou a párou, 2 x částečná ruční masáž, perličková koupel, sigoroll, 1 x přístrojová lymfodrenáž, 1 x kosmetický balíček, volitelná procedura dle ceníku, sklenka sektu v restauraci Adéla a malý dárek.
- „Třeboňské pohlazení“ – Stravování – polopenze. Ubytování – 7 denní pobyt. 2 x slatinná koupel, částečná ruční masáž, 2 x 1 h tenis, 1 x 1 h squash, 1 x 1 h bowling, neomezený vstup do fitness, bazénu a sauny, volitelná procedura dle ceníku, malý dárek.
- „Balzám pro tělo a duši“ – Stravování – polopenze. Ubytování – 7 denní pobyt. 2 x slatinná koupel, částečná masáž, 1 x perličková koupel, bylinná koupel, podvodní masáž, 1 x 1,5 h fitness, 1 x 1 h tenis, 1 x 1 h squash, volitelná procedura dle ceníku, malý dárek.
- „Program pro seniory“ – Stravování – polopenze. Ubytování – 7 denní pobyt. 3 x bylinná koupel, 3 x plynové obálky, 2 x slatinný zábal, částečná ruční masáž, cvičení v bazénu, volitelná procedura dle ceníku, káva a dezert, malý dárek.

Bertiny lázně dále nabízejí dva prodloužené rekondiční wellness víkendové pobyty a pět relaxačních prodloužených wellness víkendů. U těchto pobytů je ubytování zajištěno v okolních penzionech nebo hotelech se snídaní. Procedury víkendových pobytů jsou podobné procedurám týdenních pobytů.

Z výše popsaných rekondičních pobytů v Bertiných lázních je patrné, že náplň a procedury jednotlivých pobytů jsou téměř totožné s výjimkou pobytu „Třeboňské pohlázení“, který je určen spíše pro sportovně založené klienty. Zde by bylo vhodné rozšířit vybavení wellness centra a pro každý segment trhu navrhnout odlišné programy a procedury a rozšířit počet nabízených rekondičních pobytů. Nabízí se zde možnost pobytu pro manažery a rodiny s dětmi. Je nutné naplánovat volnočasové aktivity pro každý segment.

Ceny rekondičních a relaxačních pobytů se liší podle druhu a kategorie ubytování a zda je pobyt poskytován v sezoně nebo mimosezóně. Aktuální ceník na www.berta.cz nebo v propagačním letáku Bertiných lázní.

Wellness pobyty jsou nabízeny od samého počátku, jako služba pro samoplátce. Dříve se prezentovaly spíše jako rekondiční či relaxační pobyty. Pod názvem wellness jsou prodávány zhruba šest let.

4.1.2 Lázeňský komplex Aurora

Nachází se v klidném prostředí rozsáhlého parku na břehu rybníka Svět. Obzvláště v posledních letech zde proběhly dílčí rekonstrukce především pokojů, jídelen, balneoprovozů a výstavba wellness centra, čímž tyto lázně dosahují dobrého evropského standardu. Součástí Lázní Aurora je společenský sál s kavárnou, restaurace, bary, obchody, 25-ti metrový bazén, fitness, sauna, tělocvična, bowling bar, squash, solárium, kadeřnictví, kosmetika, pedikúra půjčovna kol a nově vybudované wellness centrum Aqua viva. Wellness centrum zahrnuje následující procedury – parní kabina, vodní svět (divoká řeka, perličková masážní lavice, chrliče, tobogán, 2 whirlpools atd.), vibrosauna, floating a japonské masážní lůžko.

Stejně jako Bertiny lázně nabízejí i Lázně Aurora možnost rekondičních pobytů (v délce trvání 3 – 7 – 10 dní) i komplexních léčebných pobytů. Lázně Aurora dále nabízejí dva druhy léčebných pobytů. Jedná se o pobyty Vital a Spa. Tyto pobyty se liší pouze

formou stravování a počtem léčebných procedur za den. Jsou určeny jako rekondiční pobyty pro samoplátce.

4.1.2.1 Rekondiční pobyty v Lázních Aurora

- „Víkendový pobyt Harmonie“ – Stravování – polopenze. Ubytování – 4 dny. 3 x bazénový komplex nebo sauna, 1 x slatinná koupel, klasická masáž částečná, perličková koupel, mechanická masáž (hydrojet nebo japonské masážní lůžko), lázeňský poplatek.
- „Relaxační pobyt Relax“ – Stravování – polopenze. Ubytování – 7 denní pobyt. 2 x bazénový komplex nebo sauna, slatinná koupel, perličková koupel, klasická masáž částečná, 1 x podvodní masáž, vířivka horní/dolní končetiny. Ubytování – 10 denní pobyt. 5 x bazénový komplex nebo sauna, 2 x slatinná koupel, kombinovaná koupel (perlička s přísadou bylin), klasická masáž částečná, 1 x podvodní masáž, vířivka horní/dolní končetiny, bylinková koupel, relaxační masáž „Aurora“. U obou variant je zahrnut lázeňský poplatek.
- „Lázeňský koktejl“ – Stravování – polopenze. Ubytování – 7 dní. 5 x bazénový komplex nebo sauna, 1 x klasická masáž částečná, slatinná koupel, kombinovaná koupel (perlička s přísadou bylin), bylinková koupel, mechanická masáž (hydrojet nebo japonské masážní lůžko), prohlídka expozice „Třeboňsko – krajina a lidé“, lázeňský poplatek.
- „Wellness týden pro ženy“ – Stravování – polopenze. Ubytování – 7 dní. 2 x slatinná koupel, klasická masáž částečná, bazénový komplex nebo sauna, 1 x kombinovaná koupel (perlička s přísadou bylin), relaxační masáž „Aurora“, přístrojová lymfodrenáž „Green Vac“ (baňková masáž proti celulitidě), vibrosauna, kosmetické ošetření obličeje (povrchové čištění pleti, kosmetická masáž obličeje a dekoltu, maska dle typu pleti, konečné ošetření pleti), manikúra nebo pedikúra, lázeňský poplatek.
- „Siesta - pobyt nejen pro manažery“ – Stravování – polopenze. Ubytování – 7 dní. 5 x bazénový komplex nebo sauna (1 hodina), 3 x fitness centrum, 2 x slatinná koupel, klasická masáž částečná, 1 x vstupní lékařské vyšetření s EKG, kombinovaná koupel, mechanická masáž (hydrojet nebo japonské masážní lůžko), podvodní masáž, floating, vstup do internetové místnosti zdarma, lázeňský poplatek.

- „Týden pro páry - Romance“ – Stravování – polopenze. Ubytování – 7 dní. 1 x láhev sektu, čerstvé ovoce a floating pro každého z páru, 2 x slatinná koupel, klasická masáž částečná, bazénový komplex nebo sauna, 1 x kombinovaná koupel (perlička s přísadou bylin), podvodní masáž, mechanická masáž (hydrojet nebo japonské masážní lůžko), teplý/studený nápoj dle vlastního výběru v hodnotě 30 Kč, prohlídka třeboňského zámku, zapůjčení kola na 3 dny (alternativně 3 x bazénový komplex), lázeňský poplatek.

Na rozdíl od Bertiných lázní nabízí Lázně Aurora větší počet relaxačních a rekondičních pobytů, zaměřených na širší spektrum segmentu. Můžeme si ale všimnout z výše popsaných pobytů stejného problému, všechny pobyty se skládají z téměř stejných procedur. Proto zde také navrhujeme rozšíření zařízení wellness centra, v zájmu radikálnějšího odlišení nabízených pobytů.

Z hlediska poskytování wellnessových služeb disponují Lázně Aurora nejširší suprastrukturou v jihočeském kraji.

Možnost přikoupení plné penze, doplatek 170,- Kč/osoba/den. Ceny rekondičních a relaxačních pobytů se liší podle druhu pokoje a podle toho, zda se jedná o pobyt v hlavní sezóně, mezisezóně nebo mimosezóně. Aktuální ceník na www.aurora.cz nebo v propagačním letáku Lázní Aurora.

Wellness pobyty jsou v Lázních Aurora prodávány od roku 2004 a to zkušebně, oficiálně od roku 2005. Do této doby převažovala poptávka po klasických lázeňských pobytech.

4.2 Lázně Bechyně

Lázně Bechyně se nacházejí ve stejnojmenném městě Bechyně rozkládajícím se na skalnatém ostrohu uprostřed krajiny na dolním toku řeky Lužnice, nad jejím soutokem s říčkou Smutnou. Leží asi 20 km jihozápadně od města Tábor ve výšce 180 metrů nad mořem.

Jsou to jedny z nejstarších českých lázní, o jejichž léčebném významu se dovídáme už ze záznamů starých přes 400 let. Tradičně jsou bechyňské lázně specializovány na léčbu a rekondici pohybového ústrojí.

Hlavními léčebnými prostředky lázní, s velmi příznivými klimatickými podmínkami, jsou přírodní slatina, léčebná rehabilitace a nejmodernější léčebné terapie, aplikované zkušenými a angažovanými odbornými pracovníky.

HISTORIE BECHYŇSKÝCH LÁZNÍ

Nejstarší dosud známá tištěná zpráva o lázních v Bechyni, dříve zvaných Libušiny lázně, pochází z roku 1730.

Bechyňské lázně až do roku 1816 náležely k bechyňskému panství. Na přelomu 19. a 20. století docházelo k častým změnám majitelů. V roce 1912 byla v lázních zavedena nucená správa města Bechyně.

V roce 1923 se stal majitelem Libušiných lázní v Bechyni nad Lužnicí pan Josef Krátký, který v roce 1934 nechal vybudovat novou hlavní budovu v moderním stylu třicátých let a rozšířil objekt Šárka o nové severní křídlo. Již v této době je v lázních využíván přírodní léčivý zdroj slatina, která se do Lázní Bechyně dováží z nedalekých nalezišť.

V roce 1948 byly lázně znárodněny a od roku 1957 spadaly bechyňské lázně pod ministerstvo zdravotnictví. Tehdy došlo k jejich přejmenování z tradičního názvu Libušiny lázně na Československé státní lázně Třeboň, léčebna Bechyně.

Od roku 1992 jsou Lázně Bechyně s.r.o. nestátním zdravotnickým zařízením, které se specializuje na léčbu a rekondici pohybového ústrojí. Jako přírodní léčivý zdroj se využívá slatina, bohatá pryskyřnatými a aromatickými látkami, kterou lázně těží z vlastního rašeliniště na Komárovských blatech.

Nová etapa Lázní Bechyně se začala psát v roce 2003, kdy došlo k uvedení do provozu nového lázeňského domu Olga, který se stal moderním centrálním léčebným a ubytovacím objektem.

LÉČBA

Lázeňská léčba v bechyňských lázních je založena na využívání vlastního léčivého zdroje slatiny. Nenahraditelnou výhodou je její teplodržnost a 7 krát pomalejší přestup tepla z koupele do organismu, než u jiné termální koupele. Tím je slatinná koupel podstatně šetrnější pro kardiovaskulární aparát pacienta. Léčebné metody jsou založeny

na slatinných zábalech a koupelích, vodoléčbě, elektroléčbě, masážích, reflexní terapii apod.

UBYTOVÁNÍ

V lázeňském místě Bechyně se nacházejí dvě lázeňská zařízení – Lázně Bechyně s.r.o. a Lázeňské a léčebné domy Jupiter s.r.o., provozované společností Lázně Felicitas s.r.o. Lázně Bechyně zajišťují ubytování v 5 lázeňských domech o celkové kapacitě 340 lůžek. Jedná se o ubytování I. kategorie - lázeňský hotel Olga (4*) a secesní lázeňský dům Božena.

Hotel Olga nabízí léčebné procedury přímo v hotelu, čtyři výtahy, pokoje vybavené koupelnou se sociálním zařízením, rádiem, televizí, telefonem, ledničkou, dále komfortní apartmány, luxusní pokoje, standardní pokoje, denní bar, nepřetržitě obsazenou recepci a nepřetržitě obsazenou ošetrovnu.

Lázeňský dům Božena nabízí jednolůžkové a dvoulůžkové pokoje a dvoupokojový apartmán.

Ubytování kategorie II. – lázeňské domy Libuše a Šárka. V obou domech se nacházejí jednolůžkové a dvoulůžkové pokoje bez vlastního sociálního zařízení.

V lázeňském domě Jana se nachází jídelna, restaurace a společenská místnost.

Veškeré lázeňské procedury jsou poskytovány pouze v lázeňském hotelu Olga.

Hotel Jupiter má statut nestátního zdravotnického zařízení v oboru lázeňské péče a poskytování léčebné péče pro nemoci pohybového ústrojí. Nabízí ubytování pro rekreační, rehabilitační a relaxační pobyty, rehabilitační procedury a služby, dále pořádá a zajišťuje vzdělávací, kulturní a společenské akce pro klientelu nejen z řad lázeňských hostů. Hotel Jupiter se skládá ze dvou objektů, vlastní hotel a lázeňský dům Vlasta, který je zároveň národně-technickou památkou, postavenou ve stylu anglické secese. Tento lázeňský dům disponuje jednolůžkovými a dvoulůžkovými pokoji bez vlastního sociálního zařízení. Léčebné procedury jsou poskytovány v lázeňském hotelu Jupiter. Hotel nabízí 25 pokojů (48 lůžek) – jednolůžkové a dvoulůžkové pokoje a apartmány.

STRAVOVÁNÍ

Lázně Bechyně nabízí tři kategorie stravování – Standard, Standard Plus, Standard Super. Je zde možný výběr z několika hlavních jídel a třech diet. Celý den je k dispozici denní bar v lázeňském hotelu Olga a restaurace v lázeňském domě Jana.

V hotelu Jupiter se nachází restaurace a v letních měsících je možnost posezení na terase. Hotel nabízí výběr z plné penze nebo polopenze a diety dle přání.

VOLNÝ ČAS

Pro lázeňské hosty je připravena široká nabídka doplňkových služeb. Jedná se například o stolní tenis, kulečník, půjčovnu a úschovnu jízdních kol, prodej suvenýrů, praní a žehlení prádla, taneční a zábavné večery atd. Lázně nabízí fakultativní výlety do jihočeských měst, zámků, hradů a mnoho exkurzí do okolních podniků. Lázeňští hosté mohou zprostředkovaně využít jízdu na koni, půjčení lodí, vyhlídkové lety, golf, tenis atd. Ženy mohou využít kadeřnické, kosmetické, pedikérské a manikérské služby.

Hotel Jupiter disponuje vlastním fitness centrem a soláriumem.

4.2.1 Bechyňské lázně

Vedle léčebných pobytů nabízejí bechyňské lázně širokou základnu relaxačních a rekondičních pobytů. Jako wellnessové služby lze jmenovat bazén, solárium, vířivě a perličkové koupele, aqua aerobik, různé druhy masáží, jako jsou klasické, podvodní, relaxační, obličejové, finskou saunu a jako novinku parní aromatickou saunu.

4.2.1.1 Rekondiční pobyty v Lázních Bechyně

- „Clasic“ – Stravování – plná penze Standard Plus. Ubytování – 1, 2 nebo 3 týdny. Pobyt je zaměřen na zlepšení celkového zdravotního stavu. Lázeňská léčba probíhá pod dohledem lékaře, který po vstupním vyšetření předepíše průměrně 3 procedury denně, které jsou již zahrnuty v ceně.
- „Bolavá záda“ – Stravování – plná penze Standard Plus. Ubytování – 1, 2 nebo 3 týdny. Lázeňské procedury jsou uvedeny na týden pobytu. 1 x lékařská konzultace, 3 x slatinná koupel, 3 x klasická masáž částečná, 1 x perličková koupel, 1 x podvodní masáž, 2 x cvičení v bazénu, 1 x skupinové cvičení na míčích, 1 x skupinové cvičení v tělocvičně, 2 x parafínový zábal, 3 x magnetoterapie, 2 x plavání, 2 x vířivá skupinová koupel.
- „Relax“ – Stravování – plná penze Standard Plus. Ubytování – 1, 2 nebo 3 týdny. Tento program je zaměřený na regeneraci organismu a zlepšení celkové fyzické i psychické kondice. Lázeňské procedury jsou uvedeny na týden pobytu. 1 x lékařská konzultace, 1 x slatinná koupel, 2 x klasická masáž částečná, 2 x plavání, 3 x vířivá skupinová koupel, 1 x vonná relaxační koupel, 1 x perličková

koupel, 1 x podvodní masáž, 1 x cvičení v bazénu, 1 x skupinové cvičení v tělocvičně.

- „Redukce váhy“ – Stravování – redukční dieta. Ubytování – 2 nebo 3 týdny. 2. týdenní pobyt zahrnuje: 1 x lékařská konzultace s výpočtem BMI, doporučením podpůrné medikamentózní terapie a dietologického programu, 6 x přístrojová lymfodrenáž, 4 x skupinové cvičení v tělocvičně, 4 x skupinové cvičení na míčích, 8 x cvičení v bazénu, 6 x rotoped, 6 x plavání, 2 x parní sauna, 2 x slatinná koupel, 4 x klasická masáž.

3. týdenní pobyt obsahuje ty samé lázeňské procedury, ale vícekrát.

- „Senior“ – Stravování – plná penze Standard Plus. Ubytování – 1 týden. Cílem týdenního pobytu je zlepšit celkový zdravotní stav a psychiku s ohledem na potřeby seniorů. 1 x lékařská konzultace, 2 x plavání v bazénu, 1x slatinný zábal, 2 x vonná relaxační koupel, 2 x vířivá skupinová koupel, 2 x suchá uhličitá koupel, 1 x klasická masáž částečná, 2 x cvičení v bazénu, 3 x masážní křeslo, vstupenka na hudební večer, poznávací vycházka po Bechyni.
- „Týden Ty a Já“ – Stravování – plná penze Standard Plus. Ubytování – 1 týden. 1 x lékařská konzultace, 1 x slatinná koupel, 2 x klasická masáž částečná, 2 x plavání, 3 x vířivá skupinová koupel, 1 x vonná relaxační koupel, 1 x perličková koupel, 1 x podvodní masáž, 1 x cvičení v bazénu, 1 x skupinové cvičení v tělocvičně, láhev vína, 2 vstupenky na taneční zábavu v kavárně.
- „Malý relax“ – Stravování – plná penze Standard Plus. Ubytování – 4 dny. Čtyřdenní relaxační pobyt je zaměřený na regeneraci organismu. 1 x lékařská konzultace, 1 x slatinná koupel, 2 x klasická masáž částečná, 1 x plavání, 1 x vířivá skupinová koupel, 1 x vonná relaxační koupel, 1 x cvičení v bazénu, 1 x skupinové cvičení v tělocvičně.
- „Relax víkend“ – Stravování – plná penze Standard Plus. Ubytování – 2 dny. 1 x lékařská konzultace, 1 x slatinná koupel, 1 x klasická masáž částečná, 1 x plavání, 1 x vířivá skupinová koupel.
- „Beauty“ – Stravování – plná penze Standard Plus. Ubytování – 4 dny. Čtyřdenní program je určený pro ženy každého věku, které chtějí zlepšit svůj vzhled prostřednictvím relaxačních a kosmetických procedur. 1 x lékařská konzultace, 2 x solárium, 1 x plavání v bazénu, 2 x vonná relaxační koupel, 1 x částečná aroma masáž, 1 x podvodní masáž, 1 x lymfodrenáž přístrojová, 2 x

rotoped, 1 x cvičení v bazénu, 1 x vířivá koupel skupinová, 1 x masážní křeslo, 1 x kosmetické ošetření obličeje, krku a dekoltu.

- „Beauty víkend“ – Stravování – plná penze Standard Plus. Ubytování – 2 dny. Víkendový program pro krásu a odpočinek spojující relaxační a kosmetické procedury. Určený pro všechny ženy, které chtějí zlepšit svůj vzhled - bez ohledu na věk. 1 x přísadová koupel se solí z Mrtvého moře, 1 x částečná aroma masáž, 1 x solárium, 1 x rotoped, 1 x plavání v bazénu, 1 x kosmetické ošetření obličeje, krku a dekoltu, 1 x skupinová vířivá koupel, 1 x masážní křeslo, vstupenka na páteční taneční večer.
- „Exclusive“ – Ubytování – 2 dny. Neobvyklý víkend pro neobvyklé hosty - exkluzivní víkendový pobyt pro dva. 1 x lékařská konzultace, 1 x slatinná koupel nebo zábal, 1 x masáž dle vlastního výběru, 1 x relaxační, regenerační nebo léčivá koupel dle volby. Lázeňské procedury jsou uvedeny pro jednu osobu. Welcome drink – přípitek na uvítanou, snídaně se sektem, kaviárem a obsluhou na pokoji, pokojový minibar k dispozici zdarma, obědy a večeře výběrem z menu, k obědu sklenice vína, k večeři láhev vína, prodloužení o jednu noc zdarma, personal assistance – osobní asistent k individuální organizaci pobytu od objednání až do odjezdu, individuální nedělní výlet do některého z okolních zajímavých míst (např. Český Krumlov, zámek Červená Lhota, zámek Hluboká, Tábor, Písek...), volný vstup do bazénu s vířivkou, dárek na rozloučenou, parkovné a lázeňský poplatek v ceně.
- „Silvestr“ – Stravování – plná penze Standard Plus. Ubytování – 5 dní. 1 x lékařská konzultace, 2 x vířivá koupel skupinová, 2 x plavání v bazénu, 2 x klasická masáž částečná, 1 x slatinná koupel, 1 x přísadová koupel, Silvestrovský večer s bohatou druhou večeří, vínem, sektem a živou hudbou vstupné na taneční večírek.

V nabídce rekondičních pobytů bechyňských lázní jsou také tři jednodenní pobyty. V ceně těchto pobytů jsou zahrnuty čtyři na sebe navazující lázeňské procedury a poukaz na šálek kávy nebo čaje v denním baru.

U pobytů „Clasic“ a „Bolavá záda“ je možnost výběru ubytování ze dvou kategorií. Jedná se o kategorie Econom (lázeňský dům Libuše nebo Šárka) a Standard (lázeňský hotel Olga).

U žádného z výše uvedených pobytů není v ceně zahrnuto parkovné a lázeňský poplatek. Uvedené pobytové rekondiční balíčky mají zvýhodněné ceny a obsahují pevně stanovený rozsah lázeňských procedur, ubytovacích i stravovacích služeb - proto je možné pouze dokoupit nadstandardní služby. Jedná se o stravování – Standard Super, ubytování vyšší kategorie, popřípadě jednolůžkový pokoj a dodatečné lázeňské procedury. S pomocí ceníků ubytování, stravování a procedury má každý klient možnost sestavit si individuální pobyt.

Lázně Bechyně poskytují nejširší nabídku relaxačních a rekondičních pobytů v Jihočeském kraji. Bylo by zde vhodné navrhnout rozšíření lázeňských procedur a tím jejich větší odlišení nebo výstavba samostatného wellness centra.

Ceny rekondičních a relaxačních pobytů se liší podle druhu a kategorie ubytování. Bechyňské lázně nerozlišují ceny pobytů na sezónní a mimosezónní. Aktuální ceník na www.laznebechyne.cz nebo v propagačních materiálech Lázní Bechyně.

4.2.2 Hotel Jupiter

Hotel Jupiter nabízí komplexní služby pro klasické lázeňské, relaxační a rehabilitační pobyty, ale také pro rekreační a rodinné pobyty, dále víkendové relaxační pobyty a ambulantní rehabilitace.

Jako lázeňské procedury poskytuje perličkové, přísadové a vířivé koupele, elektroléčebné procedury, klasické a reflexní masáže, hydrojet (vodní lůžko), inhalace, parafinové zábaly, lékařská vyšetření, léčebnou tělesnou výchovu (LTV), solárium a fitness. Disponuje také salonkem a příslušným technickým vybavením.

Hotel nabízí pouze jeden rekondiční a jeden léčebný pobyt.

4.2.2.1 Lázeňské pobyty v hotelu Jupiter

- „Relaxační pobyt“ – Stravování – plná penze. Ubytování – 8 dní. Vodoléčebné procedury, perličkové, vířivé, přísadové koupele, klasické masáže, hydro-jet, rehabilitační cvičení, 2 až 3 procedury denně. Indikace procedur na základě vstupní lékařské prohlídky a nebo osobního výběru.
- „Léčebný pobyt“ – Stravování – plná penze. Ubytování – 8 dní. Léčebný program je založen na slatinných koupelích, zábalech, vodoléčebných

procedurách, rehabilitačním cvičení, plavání v bazénu, fyzioterapii, 3 až 5 procedur denně. Indikace procedur na základě vstupní lékařské prohlídky.

Z výše uvedeného vyplývá, že hotel Jupiter nabízí jen omezené množství lázeňských pobytů. Na slatinné zábaly, koupele a do bazénu musejí klienti docházet do nedalekého lázeňského hotelu Olga, se kterým hotel Jupiter spolupracuje.

Ceny pobytů se liší podle druhu a kategorie ubytování a zda se jedná o pobyt sezónní nebo mimosezónní. Aktuální ceníky na www.laznefelicitas.cz.

4.3 Sanatorium Vráž u Písku

Rehabilitační lázeňské sanatorium Vráž se nachází ve stejnojmenné obci Vráž, nedaleko města Písek. Sanatorium obklopuje rozsáhlý park, v jehož bezprostřední blízkosti jsou četné přírodní rezervace. Výhodná geografická poloha umožňuje snadný příjezd různými dopravními prostředky. Provoz sanatoria nabízí celoročně bohaté možnosti léčby a relaxace. Sanatorium je smluvním partnerem některých zdravotních pojišťoven, jejichž pojištěncům jsou poskytovány výrazné slevy u samopláteckých (wellnessových, rekondičních) pobytů, ale také u příspěvkové lázeňské léčby. Doba trvání je u příspěvkové lázeňské léčby 21 dní, u komplexní lázeňské léčby 21 až 49 dní podle jednotlivé indikace.

Lázeňský provoz dnes zajišťuje Rehabilitační lázeňské sanatorium Vráž, spol. s r. o.

HISTORIE SANATORIA VE VRÁŽI

Základem pro vznik sanatoria se stal zámek postavený v roce 1875 v novogotickém stylu českým šlechtickým rodem Lobkowiczů, kteří zde měli svou letní rezidenci až do roku 1926. Sanatorium bylo založeno jedním z nejlepších českých neurologů profesorem Vítkem v roce 1936. Hned od doby svého vzniku se specializovalo na lázeňskou rehabilitaci především nervových chorob, později pak i pohybového ústrojí.

Od roku 1992 je sanatorium privatizováno. V současné době je vyhledáváno nejenom lázeňskými hosty z České republiky, ale i ze zahraničí, díky jeho vysoké odborné úrovni.

LÉČBA

Sanatorium Vráž se specializuje na rehabilitační lázeňskou léčbu nemocných s neurologickými onemocněními, s poruchami pohybového aparátu a na léčbu některých duševních nemocí včetně klasické vodoléčby a různých masážních metod. Přírodním léčivým zdrojem je prostá zemitá slatina.

UBYTOVÁNÍ

Sanatorium je tvořeno komplexem tří budov, které jsou navzájem bezbariérově spojeny zastřešeným a vytápěným koridorem, takže je možno absolvovat všechny léčebné procedury pod jednou střechou.

Pro hosty je připraveno celkem 150 lůžek. Ubytování je možné v jedno a dvoulůžkových pokojích ve třech cenových kategoriích. Jedná se o ubytování v Zámku, ubytování v Jubilejním pavilonu (pokoje nejvyšší kategorie) a ubytování bez vlastního sociálního příslušenství jak v Zámku, tak v Jubilejním pavilonu.

Pokoje nejvyšších kategorií jsou vybaveny sprchou, WC, telefonem, vlastním trezorem, ledničkou a TV.

STRAVOVÁNÍ

Lázeňští hosté mají k dispozici tři jídelny, které jsou umístěny v příjemném prostředí hlavní budovy sanatoria. Formou polopenze nebo plné penze lze volit i dietní stravování včetně diety vegetariánské, diabetické a šetřící.

Restaurace sanatoria nabízí rovněž možnost výběru „à la carte“.

K občerstvení lázeňských hostů slouží kavárna a letní terasa s celodenním provozem. V těchto prostorách jsou pořádány společenské a taneční večery.

VOLNÝ ČAS

Podle zájmu lázeňských hostů se organizují výlety do historických a kulturních míst v blízkém okolí. Hosté mohou rovněž využít dvou antukových tenisových kurtů, venkovní kuželkovou dráhu, stolní tenis, zapůjčení hůlek na Nordic Walking, knihovnu, půjčovnu kol a venkovní koupaliště. Pořádají se zde také taneční večery, módní přehlídky a koncerty. Dále je k dispozici manikúra, pedikúra, kosmetika a kadeřník.

Klidné okolí sanatoria vybízí k vycházkám různé délky a náročnosti po značné síti turistických stezek.

4.3.1 Rekondiční pobyty ve Vráž

Sanatorium Vráž nabízí širokou nabídku léčebných i relaxačních procedur a pobytů, sportovních, kulturních a pohybových aktivit. V areálu lázní je k dispozici všem klientům bazén včetně sauny, solária a fitness centra.

- „Lázeňská léčba“ - Zahrnuje 4–5 léčebných procedur denně ordinovaných lékařem v léčebné dny od pondělí do soboty, lékařské vstupní, kontrolní a závěrečné vyšetření.
- „Ozdravný pobyt“ - Zahrnuje 15 léčebných procedur týdně ordinovaných lékařem v léčebné dny od pondělí do soboty, 1 x týdně lékařskou konzultaci.
- „Lázně na zkoušku“ - Zahrnuje 1 léčebnou proceduru ordinovanou lékařem denně v léčebné dny od pondělí do soboty, 1 x týdně lékařskou konzultaci, další léčebné procedury je možno u tohoto programu absolvovat dle vlastního výběru.
- „Fitness pro seniory“ - Zahrnuje laboratorní a EKG vyšetření, léčebnou kúru preparátem Geriavit, 15 léčebných procedur týdně v léčebné dny od pondělí do soboty, 1 x týdně lékařskou konzultaci.
- „Wellness“ - Zahrnuje týdně - 1 x lékařská konzultace, 1 x pedikúra nebo manikúra, 1 x kosmetika, 1 x kadeřnictví, 3 x solárium, 2 x klasická částečná masáž, 2 x podvodní částečná masáž, 2 x parní bylinná lázeň, 3 x bodyfit (rolletic – masážní stroj), 3 x myostimulátor (masážní procedura), 3 x sauna nebo bazén.

Každý měsíc lázeňské sanatorium Vráž nabízí nové pobyty a neustále je aktualizuje. V současné době se jedná o:

- „Dubnový balíček relaxace a ozdravení“ – Stravování – polopenze. Ubytování – 8 dní. 1 x konzultace s odborníkem, 3 x přísadová koupel, 3 x masáž, 2 x nožní koupel, 2 x skupinové cvičení v bazénu za dohledu fyzioterapeuta, 2 x nordic walking v organizovaných skupinách se zaměřením na správné dýchání, 1 x

procedura dle výběru. K dubnovému balíčku je možnost přikoupení jakékoliv z nabízených procedur se slevou 15%.

- „Víkendové snění“ – Stravování – polopenze. Ubytování – 3 dny. Relaxační koupele s přísadou dle výběru, přístrojové masáže lymfovenem (zlepšuje imunitní systém a odbourává celulitidu), zkrášlující kúry dle výběru. Možnost dokoupení dalších procedur se slevou 15%.

Samoplátcům, pacientům příspěvkové a komplexní lázeňské péče při doplatku nadstandardního pokoje (pokoj s příslušenstvím) lázně ve Vráži poskytují slevu 10% při pobytu delším než 7 dní, slevu 20% při pobytu delším než 14 dní a slevu 30% při pobytu delším než 28 dní.

Ceny jednotlivých pobytů jsou uváděny paušální částkou za den. Lázně ve Vráži neuvádějí sezónní a mimosezónní ceny za ubytování. Převažují zde výrazně pobyty léčebné nad wellnessovými. Aktuální ceník na www.lazne-vrazi.cz.

Nabízí se tedy možnost rozšíření rekondičních pobytů a tím i navýšení počtu potenciální samoplátecké klientely. Lze vytvořit preventivní pobyty pro různé segmenty trhu, a to pro manažery, sportovce, pro páry atd.

5. ANALÝZA JIHOČESKÉHO LÁZEŇSTVÍ

5.1 Lůžková kapacita jihočeských lázní

Jak již bylo uvedeno v roce 2006 existovalo v Jihočeském kraji pět lázeňských zařízení a tři lázeňská místa.

Podle Ústavu zdravotnických informací a statistiky České republiky činila ke konci roku 2006 kapacita lůžek v jihočeských lázních 1 451 lůžek. Tento počet zahrnuje ubytování i v tzv. depandantech, kterého využívají hlavně Třeboňské lázně.

Podle vlastního výzkumu na počátku roku 2008 činila lůžková kapacita 1 174 lůžek. Tento počet je uveden bez depandantů. Na depandanty tedy připadá 277 lůžek.

Tabulka 2 – Lázeňské kapacity Jihočeského kraje

Lázeňské místo	Lázeňské zařízení	Kapacita lůžek
Třeboň	Lázně Aurora spol. s r. o.	450
	Bertiny lázně spol s r. o.	186
Bechyně	Lázně Bechyně spol. s r. o.	340
	Hotel Jupiter spol. s r. o.	48
Vráž u Písku	Sanatorium REHA	150
Celkem		1 174

Zdroj: vlastní

Z tabulky 2 je zřejmé, že největším počtem lůžkové kapacity disponují Lázně Aurora v Třeboni. Nejméně lůžek nabízí Hotel Jupiter v Bechyni patřící společnosti Lázně Felicitas spol. s r. o.

Vzhledem k tomu, že o jihočeské lázně je stále větší zájem, nejen z řad tuzemských samoplátců a vypovídá o tom i ubytování hostů v depandantech, měla by se lůžková kapacita v zájmu uspokojení poptávky stále zvyšovat.

5.2 Složení klientely jihočeských lázní

Počet lázeňských pacientů se dlouhodobě mírně zvyšuje. V roce 2006 byla lázeňská péče poskytnuta 26 073 pacientům, což bylo o 6,6% více než v roce 2005. Dalších 34 osob pobývalo v lázních jako doprovod hrazený zdravotními pojišťovnami. Variantou příspěvkové lázeňské péče je možnost objednat si pouze léčení ambulantní. Během roku 2006 takovou léčbu podstoupilo 1 557 osob, což je více než čtyřnásobek počtu za rok 2005. (*www.uzis.cz – Lázeňská péče v Jihočeském kraji, 2006*)

Tabulka 3 – Vývoj počtu klientů a složení klientely v jihočeských lázních

Způsob úhrady	Způsob léčby	Rok 2003	Rok 2004	Rok 2005	Rok 2006
Na náklady ZP ¹	Komplexní LP ¹	13 065	13 251	13 156	12 535
	Příspěvková LP	1 716	1 926	1 905	1 881
Na vlastní náklady	Tuzemci	3 273	5 803	7 544	9 999
	Cizinci	1 973	1 846	1 865	1 658
Celkem		20 027	22 826	24 470	26 073

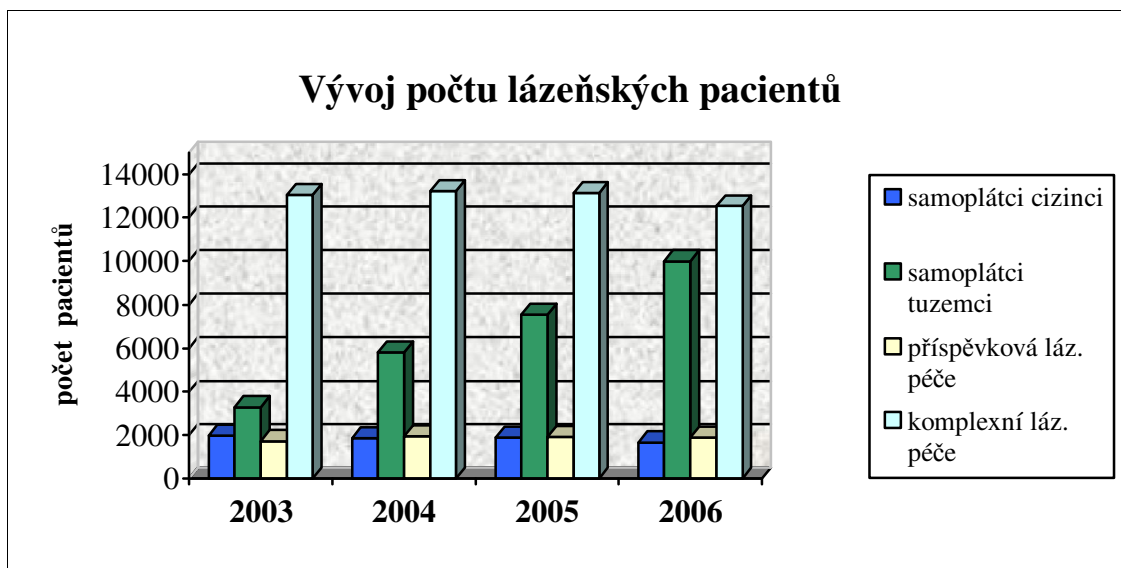
Zdroj: ÚZIS

Z tabulky 3 lze vyčíst, že v posledních letech dochází k rapidnímu nárůstu tuzemských pacientů, kteří si sami hradí veškeré náklady spojené s lázeňskou péčí. Ve srovnání s rokem 2005 se jejich počet zvýšil přibližně o třetinu. Zvyšující se nárůst je patrný ve všech čtyřech letech. Mírně však poklesly léčebné pobyty hrazené zcela nebo částečně ze zdravotního pojištění a počet samopláteckých cizinců.

V roce 2006 pobyty hrazené z vlastních nákladů tvořily 45% z celkového počtu lázeňských pobytů, zatímco v předešlém roce byl jejich podíl 38%.

¹ ZP – zdravotní pojišťovna, LP – lázeňská péče

Graf 1 – Vývoj počtu lázeňských pacientů v jihočeských lázních

Zdroj: vlastní

Délka ošetrovací doby je u klientů jihočeských lázní rozdílná a závislá na způsobu úhrady pobytu. Pacienti, kterým je poskytována lázeňská péče na náklady zdravotního pojištění, pobývají v lázních v průměru o několik dnů déle než ti, kteří si plně hradí péči z vlastních nákladů. Výrazný nárůst podílu tuzemských samoplátců se projevuje poklesem průměrné délky pobytu v jihočeských lázních.

Průměrná délka pobytu v jihočeských lázních v roce 2006 připadající na jednoho klienta byla 16,9 dní, což je přibližně o jeden den méně než v roce 2005.

S očekávaným postupným dalším nárůstem samoplátecké klientely, tuzemské i zahraniční, lze předpokládat další pokles ve vykazovaných hodnotách průměrné doby pobytu, protože rekondiční a wellness pobyty jsou zpravidla kratší.

Léčeným osobám v lázních bylo poskytnuto celkem 441 861 ošetrovacích dnů. Stejně jako v předchozích letech většinu lázeňských pacientů tvořili pacienti s nemocemi pohybového ústrojí (87%). Tomu odpovídala i skladba lázeňských léčebných procedur. Nejvíce bylo poskytnuto výkonů rehabilitace, výkonů vodoléčby a masáží a elektrofyziálních výkonů.

6. ANALÝZA NEJVĚTŠÍCH JIHOČESKÝCH LÁZNÍ

6.1 Návštěvnost jednotlivých zařízení a složení klientely

6.1.1 Bertiny lázně

V roce 1995 – 1996 proběhla zásadní rekonstrukce lázeňské budovy. Do té doby byla kapacita lázní cca 120 lůžek, díky této rekonstrukci se zvýšil počet ubytovací kapacity na 186 lůžek a zásadně se rekonstruovala léčebná část, která pojme až 380 hostů. To znamená, že více než polovina hostů je ubytována v pensionech a hotelech v okolí lázní. V současné době Bertiny lázně spolupracují s jedenácti pensiony a hotely. Ty poskytují lázním dalších cca 130 pokojů pro lázeňské hosty. Nejvýznamnější jsou hotel Zlatá hvězda, Hotel Myslivna a Penzion Růže.

Tyto pensiony a hotely jsou většinou ve vlastnictví fyzických osob, nebo jiných drobných podnikatelských subjektů v regionu a jejich napojení na lázeňské služby a do budoucna na služby wellness je pro ně nezbytnou podmínkou pro přežití a to hlavně v zimním období. V hotelu Zlatá Hvězda a Hotelu Myslivna je pro hosty zajišťována i strava.

V bezprostřední blízkosti areálu Bertiných lázní je naplánována výstavba dalších dvou penzionů – plánovaná kapacita obou penzionů je cca 80 lůžek.

V následující tabulce jsou uvedeny počty odléčených osob podle jednotlivých druhů klientů.

Tabulka 4: Počty jednotlivých druhů klientů – Bertiny lázně

Druh klienta/rok	2003	2004	2005	2006	2007
Komplexní a příspěvkový pobyt	4 171	4 185	4 254	4 156	4 044
Samoplátcí a ostatní ²	2 155	2 411	3 973	5 037	5 024
Celkem	6 326	6 596	8 227	9 193	9 068

Zdroj: oficiální údaje – Bertiny lázně

² Samoplátcí – klienti podstupující léčebné pobyty. Ostatní – klienti podstupující preventivně udržovací pobyty.

Tabulka 5: Počty ošetrovacích dnů podle jednotlivých druhů klientů – Bertiny lázně

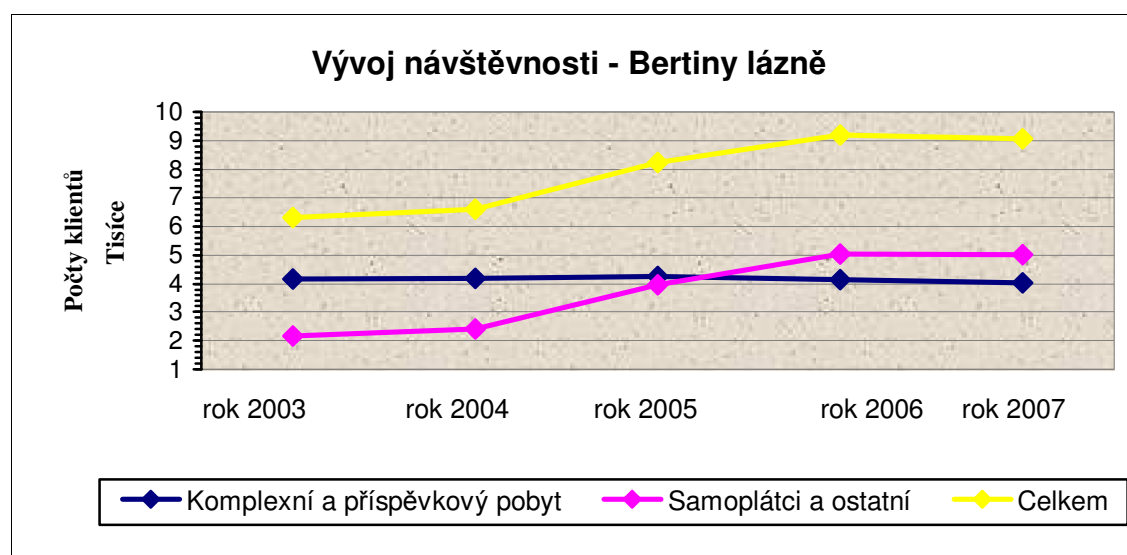
Druh klienta/rok	2003	2004	2005	2006	2007
Komplexní a příspěvkový pobyt	94 989	95 413	96 661	95 045	92 691
Samoplátci a ostatní	18 151	19 604	22 552	27 862	31 593
Celkem	113 140	115 017	119 213	122 907	124 284

Zdroj: oficiální údaje – Bertiny lázně

Počty klientů a počty ošetrovacích dnů za rok 2007 jsou uvedeny pouze pro dokreslení představy vývoje klientely. V době zpracování diplomové práce nebyly známy počty klientů za rok 2007 za celý Jihočeský kraj, proto se kalkuluje s rokem 2006.

Z předchozích dvou tabulek lze vypočítat průměrné dny léčby podle jednotlivých druhů klientů. V roce 2006 tvořila průměrná délka komplexních a příspěvkových pobytů 22 dnů, podobně tomu bylo i v předchozích letech. U samopláteckých a ostatních pobytů v témže roce téměř 6 dnů.

Graf 2: Vývoj návštěvnosti - Bertiny lázně – počty odléčených osob (viz Tabulka 4)

Zdroj: Bertiny lázně

Z grafu 2 je patrné, že se počty samopláteckých a ostatních klientů každým rokem zvyšují. Tento trend však neplatí u komplexních a příspěvkových pobytů. V roce 2006 tvořily komplexní a příspěvkové pobyty 45% a samoplátecké a ostatní pobyty 55% všech pobytů.

V roce 2004 podstoupilo relaxační nebo rekondiční pobyt 47 klientů, což z celkového počtu nepředstavuje ani 1%. V roce 2005 si zaplatilo rekondiční pobyt 213 klientů, což z celkového počtu klientů představuje necelá 3%. Z celkového počtu samoplátců, jako více žádané klientely, to v roce 2004 byla necelá 2% a v roce 2005 téměř 6%. Průměrná délka preventivně udržovacích pobytů činí 3 dny. Dá se předpokládat, že do budoucna se počet samoplátců a klientů rekondičních a wellness pobytů bude stále zvyšovat.

Cílem Bertiných lázní je přilákat hosty široké střední a vyšší střední třídy v druhé polovině produktivního věku se zájmem o regeneraci fyzických a duševních sil. Klientela je tvořena převážně českými pacienty, počet zahraničních klientů je zanedbatelný.

V roce 2006 navštívilo Bertiny lázně 9 193 klientů, což z celkového počtu 26 073 klientů, kteří navštívili jihočeské lázně činí téměř 36%.

6.1.2 Lázně Aurora

Modernizací stávajícího provozu byla postupně zvýšena ubytovací kapacita lázní, tedy kapacita k uspokojení poptávky. Vlastní lůžková kapacita od roku 1999 vzrostla ze 368 na 450 lůžek, sekundární kapacita (smluvně využívaná u dalších subjektů) pak zvýšila celkovou lázněmi využívanou lůžkovou kapacitu na 640 lůžek. Léčebná kapacita balneoprovozu je 600 klientů denně.

Vzhledem k tomu, že je wellness centrum orientováno především na samopláteckou klientelu přijíždějící na různé typy tematických pobytů, které jsou v současnosti nejvíce akceleračním segmentem na lázeňském trhu, lůžková kapacita by se měla stále zvyšovat. V blízkosti Lázní Aurora je naplánovaná stavba hotelu o cca 150 lůžcích.

Tabulka 6: Počty jednotlivých druhů klientů – Lázně Aurora

Druh klienta/rok	2003	2004	2005	2006	2007
Komplexní a příspěvkový pobyt	6 287	6 251	6 013	5 779	5 223
Samoplátci a ostatní	4 294	4 576	6 184	7 626	11 899
Celkem	10 581	10 827	12 197	13 405	17 122

Zdroj: oficiální údaje – Lázně Aurora

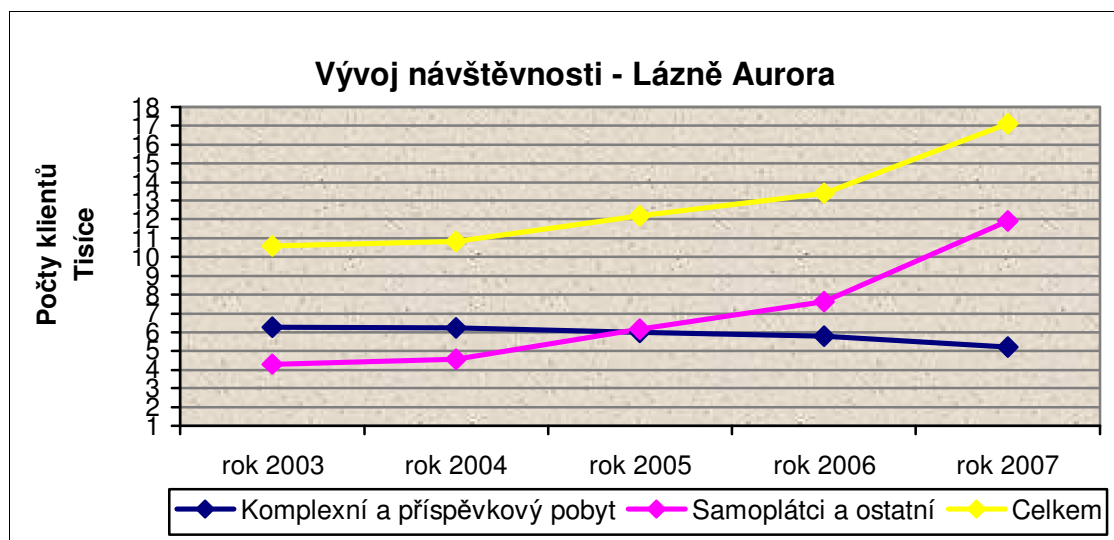
Tabulka 7: Počty ošetrovacích dnů podle jednotlivých druhů klientů – Lázně Aurora

Druh klienta/rok	2003	2004	2005	2006	2007
Komplexní a příspěvkový pobyt	143 758	142 376	137 897	125 658	121 897
Samoplátci a ostatní	38 434	45 005	50 461	71 436	90 378
Celkem	182 192	187 381	188 358	197 094	212 275

Zdroj: oficiální údaje – Lázně Aurora

Z této tabulky lze vypočítat průměrnou délku léčby podle jednotlivých druhů klientů. V roce 2006 tvořila průměrná délka komplexních a příspěvkových pobytů téměř 22 dnů. U samopláteckých a ostatních pobytů v témže roce 9 dnů. Průměrná délka komplexních a příspěvkových pobytů je stejně dlouhá jako v Bertiných lázních, liší se průměrná délka samopláteckých pobytů a to o 3 dny.

Graf 3: Vývoj návštěvnosti – Lázně Aurora – počty odléčených osob (viz Tabulka 6)

Zdroj: Lázně Aurora

Z grafu 3 je patrné, že se každým rokem počty klientů zvyšují. Stagnující křivku s mírným poklesem lze vidět u pobytů komplexních a příspěvkových. V roce 2006 tvořily komplexní a příspěvkové pobyty více než 43% a samoplátecké a ostatní pobyty téměř 57% všech pobytů. Tyto výsledky jsou srovnatelné s Bertinými lázněmi z hlediska poměru druhů klientů.

V roce 2004 podstoupilo preventivně udržovací pobyt 842 klientů, což z celkového počtu představuje téměř 8%. V roce 2005 podstoupilo rekondiční pobyt 2 315 klientů, což z celkového počtu klientů představuje 19%. Z celkového počtu samoplátců, jako žádanější klientely, to v roce 2004 bylo 18% a v roce 2005 necelých 38%. Průměrná délka preventivně udržovacích pobytů činí 7 dní. Do budoucna se dá předpokládat vzrůstající zájem o tyto pobyty. Ve srovnání s průměrnou délkou preventivně udržovacích pobytů v Bertiných lázních to znamená, že Lázně Aurora poskytují tyto pobyty obecně delší. V roce 2005 využilo rekondičních pobytů v Lázních Aurora o 90% více klientů, než v Bertiných lázních.

Tabulka 8: Počty prodaných relaxačních pobytů v Lázních Aurora

Rok	2006	2007
Harmonie – víkendový pobyt	1 397	3 123
Lázeňský koktejl	185	414
Relax 7 denní	912	1 769
Relax 10 denní	203	404
Siesta – týden nejen pro manažery	158	156
Wellness – týden pro ženy	208	340
Romance – týden pro páry	309	487
Celkem	3 372	6 693

Zdroj: Lázně Aurora

Z tabulky 8 je zřejmé, že o rekondiční a relaxační pobyty je stále větší zájem. Počet těchto prodaných pobytů se oproti roku 2006 zvýšil téměř o polovinu.

V roce 2006 navštívilo Lázně Aurora 13 405 klientů, což z celkového počtu 26 073 klientů, kteří navštívili jihočeské lázně činí téměř 52%.

Cílovou klientelu Lázní Aurora tvoří dvě základní skupiny hostů:

- Klientela samoplátecká nakupující jak klasické léčebné pobyty, tak relaxační, rekondiční a wellness pobyty a to včetně klientely korporátní, nakupující pobyty pro zaměstnance. Vzhledem k předpokládanému nejistému vývoji na trhu léčebných pobytů, hrazených ze zdravotního pojištění, se jedná o preferovanou klientelu.
- Klientela od zdravotních pojišťoven (komplexní lázeňská léčba a příspěvková lázeňská léčba), která v současné době přináší vyšší marže, především díky dlouhodobosti pobytu a širšímu spektru a objemu nakupovaných služeb, zejména léčebných. Jedná se však o klientelu s krajně nejistou perspektivou.

Další klientela je pro firmu doplňková – hotelová klientela, kongresová, konferenční a obdobná klientela, klientela na zvláštní typy pobytů (např. Silvestrovské pobyty).

Klientela je tvořena převážně hosty z České republiky, Německa a Rakouska.

Pobyty prodávané v lázních lze rozdělit do dvou základních skupin:

- Klasický léčebný pobyt – délka trvání 18, 21 a 28 dní. Cena – 550 Kč/den (zahrnuje vstupní vyšetření a 3 až 4 procedury denně).
- Rekondiční pobyt – délka trvání 3, 7, 10 a 14 dní. Cena – 440 Kč/den (zahrnuje vstupní vyšetření a 2 procedury denně).

Léčebný pobyt i rekondiční pobyt jsou prodávány formou kombinace služeb (ubytování, stravování, léčení), pro prodej rekondičních pobytů je však využíváno zejména balíčkového způsobu, ve formě standardizovaných druhů pobytů.

Obecně lze říci, že ceny za wellness a rekondiční pobyty jsou o něco nižší, než ceny za klasické lázeňské pobyty (ve srovnatelné kvalitě služeb), neboť klienti podstupující wellness nebo rekondiční pobyt čerpají podstatně menší množství služeb. Na druhou stranu jsou to povětšinou služby kvalitnější, tedy dražší, což cenový rozdíl do jisté míry stírá.

Produkty lázní (tj. léčebné a rekondiční pobyty) jsou prodávány čtyřmi základními způsoby:

- Zdravotní pojišťovny: klienti přijíždějí jako pojištěnci svých zdravotních pojišťoven na komplexní či příspěvkový pobyt, prodej za ceníkové ceny resp. za doplatek do plných cen.

- Cestovní kanceláře: prodej léčebných i rekondičních pobytů tuzemské a zahraniční klientele za smluvní netto ceny, provizním způsobem prodeje rekondičních „balíčků“ (10-20% provize).
- Korporátní klientela: prodej rekondičních pobytů resp. příplacení na rekondiční pobyty pro zaměstnance, prodej za snížené ceny.
- Individuální samoplátecká klientela: prodej léčebných i rekondičních pobytů, prodej za plné ceny nebo se slevou v případě klientských karet.

6.2 SWOT analýza sledovaných zařízení

Následující SWOT analýzy jsou zaměřeny především na slabé a silné stránky vybraných zařízení. SWOT analýzy následujících firem popisují současnou pozici firem ve smyslu kvality nabídky a ve smyslu předpokladu budoucího vývoje úspěšnosti nabídky firem.

6.2.1 Bertiny lázně

Tabulka 9: SWOT analýza – Bertiny lázně

SILNÉ STRÁNKY

- zvukné jméno v oblasti lázeňských služeb na trhu ČR
- používání slatiny jako léčebného zdroje
- prokazatelnost úspěšnosti léčby
- odborný zdravotní personál
- dobré ubytovací a stravovací služby
- existence společné propagace města a lázní
- rozsáhlá spolupráce s jinými ubytovacími zařízeními
- využívání zavedeného wellness centra a fitness centra
- široká nabídka relaxačních a rekondičních pobytů
- dobrá nabídka sportovních aktivit v sezoně
- držitel certifikátu ISO 9000:2001

SLABÉ STRÁNKY

- skromná nabídka doprovodných služeb kulturního charakteru v době mimosezóny
- úzká nabídka doprovodných služeb sportovního charakteru v době mimosezóny
- zastaralé provedení internetových stránek
- malá lůžková kapacita samotných lázní

- nespokojenost klientů s některými nabízenými službami

PŘÍLEŽITOSTI

- rozvoj spolupráce mezi organizacemi zabývajícími se cestovním ruchem
- neopakovatelné kouzlo třeboňské krajiny a Třeboně jako města – rybníky, nezatíženost přírody průmyslem
- vhodnost regionu pro rozvoj cykloturistiky
- kulturně historické památky ve městě Třeboň
- zvyšování průměrného věku české společnosti
- zvyšující se zájem českých občanů o tuzemské dovolené
- zdravý životní styl je stále více modernější

OHROŽENÍ

- malá známost regionu Třeboňska mimo ČR
- zrušení hrazené lázeňské péče
- konkurence mezi lázněmi – přetahování klientů
- regulační poplatek za pobyt v lázeňském zařízení (60 Kč/den)

Zdroj: vlastní

6.2.2 Lázně Aurora

Tabulka 10: SWOT analýza – Lázně Aurora

SILNÉ STRÁNKY

- silná pozice na lázeňském trhu v ČR v oblasti léčby pohybového ústrojí
- kvalitní a vyhledávaný přírodní zdroj slatina
- poloha lázní v 45 ha parku
- minimální sezónnost
- vysoká úroveň odborného personálu
- samostatnost a vyspělost dlouhodobých zaměstnanců
- moderní, přehledné a aktualizované zpracování internetových stránek
- existence společné propagace města a lázní
- spolupráce s jinými ubytovacími zařízeními
- vysoká úroveň ubytovacích a stravovacích služeb
- vlastní dobře vybavené wellness a fitness centrum
- široká nabídka relaxačních a rekondičních pobytů

- poměrně široká nabídka sportovních aktivit
- profesionálnější přístup ke klientům (lázeňské noviny, dotazníky na recepci)
- nižší cenová úroveň v oblasti služeb ve srovnání s EU
- služby pro firmy (semináře, školící pobyty, pobyty hrazené FKSP)
- rostoucí zájem o lázně ze strany samoplátců
- vzrůstající zájem o krátkodobé relaxační pobyty
- věrnostní karty s možností slevy pro věrné klienty
- nabídka dárkových poukazů
- držitel certifikátu ISO 9000:2001

SLABÉ STRÁNKY

- chybějící silná koncepce rozhodování (kopírování konkurence)
- nedostatečná výchova a vzdělání zaměstnanců a jejich špatná identifikace (uniformy)
- nedefinované standardy služeb
- špatný vnější vzhled lázní
- nízká inovace služeb
- chybějící doplňkové služby, hlavně v období mimosezóny
- problémy s odbavením klientely, problém dovolat se a objednat
- nedostatečná vybavenost pro samopláteckou klientelu v oblasti relaxace a sportu

PŘÍLEŽITOSTI

- dobré jméno destinace Třeboň a turisticky atraktivní lokalita
- výhodná poloha na hranicích s Německem a Rakouskem (cca 30 km)
- obavy z cestování Čechů – teroristické útoky

OHROŽENÍ

- nestabilní situace v českém zdravotnictví, zejména vývoj v oblasti hrazení lázeňské péče pojišťovnamy
- riziko cenové války mezi lázněmi, zejména v období mimosezóny
- riziko přetahování klientů mezi lázněmi a novými ubytovacími kapacitami v Třeboni
- regulační poplatek za pobyt v lázeňském zařízení (60 Kč/den)

Zdroj: vlastní

6.2.3 Rozbor některých složek SWOT analýzy

V následujícím textu jsou podrobněji popsány a analyzovány některé body SWOT analýzy zmiňovaných zařízení.

BERTINY LÁZNĚ

V Bertiných lázních se léčí především poruchy pohybového aparátu jako jsou: bolestivé stavy páteře a kloubů, poúrazové a pooperační stavy, artrózy, revmatická onemocnění, bolestivé stavy měkkých tkání a podobně. Základem léčení jsou procedury založené na bázi kombinování slatinných koupelí a zábalů s ručními masážemi, které jsou doplněny o široký okruh vodoléčebných procedur, využití laserové techniky, elektroléčby, parafinových zábalů a plynových injekcí.

Většina hostů v lázních se rekrutuje z řad komplexních pacientů zdravotních pojišťoven, proto je důležité, v souvislosti s postupným předpokládaným omezováním tohoto typu péče, soustředit se na větší podíl hostů z řad samoplátců. Nabídka sportovně rekreačních služeb je v Třeboni dost omezená a pro počty samoplátců značně limitující. To se týká především zimních měsíců, kdy je jen velmi omezená možnost po léčení objevovat přírodní bohatství Třeboňska.

Záměrem Bertiných lázní je rozšíření sezony, přilákání nových hostů do lázní a nabídnutí a doplnění neatraktivních měsíců dalšími relaxačními a rehabilitačními službami. Jejich cílem je těsnější propojení obou druhů pobytů (lázeňských a wellness). K zatím zkušebnímu provozu propojení obou druhů těchto pobytů lze říci, že se tento způsob osvědčil. Nasvědčuje tomu vzrůstající zájem samoplátců a klientů o preventivně udržovací pobyty.

Vzhledem k omezeným možnostem sportovního vyžití byla na počátku roku 2005 zahájena výstavba wellness centra, která byla rozdělena do několika etap. Celý projekt byl dokončen v květnu 2007.

Vizí tohoto projektu bylo vybudování moderního wellness centra s širokou škálou kvalitních služeb, včetně možnosti návaznosti komplexních lázeňských služeb a to se zaměřením na samoplátce z řad cizinců, tuzemců a z řad hostů z oblastí a profesí náročných na životní prostředí, v němž žijí a pracují. Nejen wellness centrum, ale nabídka sportovního vyžití podstatně rozšiřuje možnosti mimosezóny oblasti Třeboňska, kdy nejvíce se rozvíjející oblastí je cykloturistika.

V současné době již funguje celé wellness centrum a to komplexní nabídka léčebných a relaxačních procedur, tenisový kurt s celoroční možností hry, krytý relaxační bazén s vířivkami a whirlpoolem, finská a parní lázeň, fitness, tělocvičny pro všechny možné druhy cvičení od aerobiku až po bodystyling, squash, půjčovna kol a mopedů, vizážové studio a sportovní klub.

Pro dokončení wellness centra bylo nutné vybudovat ještě následující – tenisový kurt s umělým povrchem, stálá krytá tenisová hala, volejbalové hřiště, plážový volejbal, hřiště pro petanque, bowlingová dvoudráha, malý venkovní bazén s celoročním provozem, společné rašelinové zábaly a parkoviště.

Zařízení mohou využívat hosté, kteří přijdou čistě za sportovní nabídkou lázní, ale hlavně je toto centrum určeno pro lázeňské hosty a pro prosazování lázeňských pobytů v nabídce cestovního ruchu, jak na tuzemském trhu, tak na zahraničním trhu.

Rozšíření volnočasových aktivit pro samotné návštěvníky lázní, ale i regionu v období mimo hlavní sezónu bylo hlavním motivujícím faktorem vzniku tohoto projektu pro vedení lázní a města Třeboň. Obdobím mimo sezóny se rozumí měsíce říjen až květen.

Záměrem projektu bylo vybudovat areál, který bude na ostatním lázeňském provozu nezávislý. Se službami lázní je spjat provoz areálu hlavně tím, že ho využívají převážně lázeňští hosté.

Nosnými tématy wellness centra v Bertiných lázních jsou tenis a bowling. Z textu je tedy zřejmé, že toto wellness centrum se specializuje převážně na sportovní vyžití. Bylo by nesprávné chápat význam slova wellness pouze jako sport a aktivity s ním spojené (Lázeňský wellness viz subkapitola 2.2.2).

Z reformy zdravotnictví, která začala platit v lednu 2008, vyplývá, že pacient, podstupující komplexní lázeňskou léčbu, si bude muset platit regulační poplatek za pobyt v zařízení, a to 60 Kč na den. Při třídením pobytu zaplatí tedy 1 200 Kč (první a poslední den se počítá jako jeden den). Tyto vydané peníze nebudou počítány do stanoveného ročního limitu 5 000 Kč.

Poplatek nebudou muset platit osoby v hmotné nouzi, které předloží potvrzení o hmotné nouzi, vydané příslušným obecním úřadem. Na příspěvkový lázeňský pobyt se regulační poplatek nevztahuje.

LÁZNĚ AURORA

Lázně Aurora, jako lázeňské zařízení mají zájem poskytovat širokou škálu wellnessových, rekondičních a relaxačních služeb. Rozšířením tradičních lázeňských služeb o moderní sportovně relaxační komplex tak zvýšily svoji přitažlivost pro veškeré návštěvníky Třeboně.

Vybudování wellness centra právě v Třeboni v Lázních Aurora bylo důležité z důvodu, že se jedná již o zavedenou destinaci cestovního ruchu (hlavně tedy na tuzemském trhu) vykazující stabilní růst a disponující kvalifikovaným personálem, ovšem podléhající výrazné sezónnosti a celoročně nabízející pouze jediný produkt (léčebné lázně).

Ve druhé řadě pak Lázně Aurora jako městské zařízení mohou poskytovat sportovně-relaxační služby veřejnosti nejen z města Třeboně, ale ze širokého spádového okolí zahrnujícího i krajské město České Budějovice.

Vize Lázní Aurora je, že chtějí být nejlepšími českými lázněmi úspěšnými i v evropském kontextu, které léčí pohybový aparát. Jejich cílem je poskytovat vynikající léčebné lázeňské služby, nové léčebné metody a špičkové relaxační a rekondiční služby doplněné kvalitními službami hotelovými.

Do poloviny roku 2007 probíhala v Lázních Aurora rekonstrukce 25 metrového bazénu a výstavba wellness centra. Nyní lázně disponují moderní relaxační halou a fitness centrem. V říjnu roku 2006 bylo zprovozněno aqua centrum s vodními atrakcemi, zmíněný 25 metrový bazén, doprovodné hydroterapeutické vybavení (2 x whirlpool pro osm osob, infrakabina a floating), sportovní masáže, kurt na squash, sportovní sál pro míčové hry a modernizovaná sauna s venkovním ochlazovacím bazénem.

Nosnými tématy vybudovaného centra v Lázních Aurora je voda a golf. Zdejší wellness centrum je tedy více zaměřené na celkovou relaxaci (masáže, floating) a samozřejmě také na sportovní aktivity.

Takto vybavené wellness centrum výrazně rozšiřuje spektrum nabídky služeb poskytovaných nejen v Lázních Aurora, ale celkově v Třeboni. Umožňuje tak všem podnikatelům včetně Lázní Aurora vytvořit na sezoně nezávislou nabídku pobytů, směřovat se výrazně na inomingový turismus a zabezpečit vyšší využití lůžkové kapacity na všech lůžkách hotelového typu (jak zvýšením využití lůžkové kapacity, tak

nárůstem průměrného počtu přenocování). Vznikají tak předpoklady pro vytvoření nových pracovních míst nejen primárně v lázeňském zařízení, ale i sekundárně u všech poskytovatelů služeb souvisejících s cestovním ruchem v Třeboni (ubytovatelé, pohostinství, kultura, volnočasové služby, cestovní kanceláře atd.).

Možnost kvalitního sportovně-relaxačního vyžití si vyžaduje většina samoplátecké klientely, která je povětšinou mladšího nebo středního věku (mimo jiné známí sportovci a sportovní týmy) a mimo léčebné procedury plánuje aktivní odpočinek pro sebe i rodinné příslušníky.

Lázně Aurora se v současnosti řadí mezi třídu dražších lázní z pohledu tuzemského i zahraničního trhu, ale patří zároveň mezi nejčastěji poptávané v oblasti léčby pohybového aparátu v České republice. Pokles konkurenceschopnosti a s tím související vzrůstající rizika z pohledu zahraničních trhů jsou zapříčiněny stále nedostatečně vybudovaným jménem treboňských lázní, z pohledu tuzemského trhu vyšší cenové úrovně vzhledem ke kvalitě a úrovni poskytovaných služeb.

Největší riziko pro budoucí provoz firmy tak jako u většiny jiných lázní v ČR, vyplývá z možnosti, že ze systému služeb hrazených z veřejného zdravotního pojištění bude vyloučeno lázeňství resp. z významného snižování množství finančních prostředků vyplácených zdravotními pojišťovnami za lázeňskou péči.

I v případě, že nedojde k výše uvedenému skokovým způsobem, je nanejvýš pravděpodobné postupné snižování objemu financí poskytovaných ze systému do lázeňství. Valná většina konkurenčních lázní není na podobnou situaci připravena a v zimních měsících se i v případě postupného vytlačování lázeňství ze systému zdravotního pojištění bude potýkat s nedostatečným počtem klientů a s potížemi naplnit kapacitu. Pravděpodobná je potom varianta opakovaného snižování cen v mimosezónním období, mimořádných nabídek a cenového soutěžení, samozřejmě na úkor kvality poskytovaných služeb.

Příležitostí pro další podnikatelský úspěch firmy je rostoucí poptávka po wellness pobytech ze strany samoplátecké klientely, totéž u rehabilitačních pobytů a také rostoucí poptávka zaměstnavatelů po lázeňských a rekondičních službách pro zaměstnance.

Po dvou letech intenzivní práce na dobudování firemního systému managementu jakosti získaly Lázně Aurora dne 28. 6. 2007 od firmy CQS (Sdružení pro certifikaci systémů řízení jakosti) certifikát ISO 9001:2000 pro procesy lázeňská léčba, hotelové služby a kongresový turismus, které splňují evropské požadavky na jakost.

6.3 SWOT analýza jihočeského lázeňství

Tabulka 11: SWOT analýza – Lázeňství v Jihočeském kraji

SILNÉ STRÁNKY

- Tradice a dlouhodobá kvalita „značky“ jihočeského lázeňství – především kvalita léčebného procesu (balneoprovozy, kvalita a tradice přírodních léčivých zdrojů, výsledky léčby – vracející se klienti).
- Kvalitní přirozené podmínky Jihočeského kraje (přírodní bohatství, kulturní dědictví apod.) a dostatečná turistická nabídka zkvalitňující pobyt hostů v lázeňských a wellness zařízeních.
- Odbornost personálu léčebných lázní.
- Indikace, která je předpokladem dostatečného budoucího přílivu klientů pro léčebné lázeňství (nemoci pohybového ústrojí, nervový systém, kožní nemoci).
- Pozitivní vliv zdravotní turistiky na celkový rozvoj lokality – přítomnost lázní nebo wellness podporuje podnikatelské činnosti i v dalších provozech a službách.
- Všeobecné chápání lázeňství a wellness jako jednoho z potencionálních rozvojových směrů Jihočeského kraje (návaznost na cíle strategických dokumentů na republikové, regionální a místní úrovni).
- Pozitivní přínos lázeňství a wellness ve vztahu k prodlužování turistické sezóny a délky pobytu turistů v regionu.
- Dobrá pozice jihočeského lázeňství v profesních sdruženích.

SLABÉ STRÁNKY

- Nedostatek odborných pracovníků (především lékařských nebo fyzioterapeutických pracovníků).
- Nedostatečná léčebná kapacita některých lázeňských zařízení.
- Nedostatečná kvalita a rozsah doprovodné infrastruktury (sportovní, turistická, v některých místech i dopravní nebo komunikační).
- Nedostatečná jazyková vybavenost pracovníků – zejména ve vztahu ke klientům z mimo německy a anglicky mluvících zemí.

- Nerovnoměrná účast na celoživotním vzdělávání.
- Nedostatečná úroveň spolupráce na regionální úrovni, částečně i na místní (spolupráce s obcemi, kulturními a informačními centry apod.).
- Absence lázeňské péče pro děti a dorost v regionu.
- Omezené množství zdrojů pro rozvoj infrastruktury a služeb včetně přístupu k nim.

PŘÍLEŽITOSTI

- Prodlužování turistické sezóny a délky pobytu turistů v regionu.
- Vyhledávání a budování nových lokalit vhodných pro zřizování lázní a wellness zařízení.
- Zkvalitňování infrastruktury, vybavení a služeb stávajících lázeňských a wellness zařízení.
- Rozvoj služeb, zlepšení přístupu k hostům, vytváření nových produktů a služeb v souladu s nejnovějšími požadavky a trendy.
- Koncepční rozvoj spolupráce na regionální a místní úrovni, rozvoj spolupráce se zahraničními subjekty.
- Vytvoření společné značky („corporate identity“) jihočeského lázeňství a wellness, podpora jednotné prezentace a PR jihočeských lázeňských a wellness zařízení.
- Rozvoj lidských zdrojů (celoživotní a odborné vzdělávání, stáže, přenos zkušeností).
- Využití dotačních prostředků regionu, státu a EU pro další rozvoj lázeňství a wellness.
- Budování kapacit určených pro lázeňskou péči pro děti a dospělé, seniory apod.
- Rozvoj kvality poskytovaných služeb a řízení (certifikace, standardizace).

OHROŽENÍ

- Útlum či úplné zrušení hrazené lázeňské péče a možný nedostatek samoplátecké, popřípadě zahraniční klientely.
- Rostoucí konkurence lázeňských a wellness zařízení z jiných krajů republiky a ze zahraničí (především příhraniční oblasti Rakouska a Německa).
- Nedostatečná spolupráce v rámci regionu nebo mezi subjekty a organizacemi ve stávajících nebo nově vzniklých lázeňských místech.
- Odliv kvalifikovaných pracovních sil.
- Nedostatečné množství finančních prostředků pro investice do rozvoje lázeňství a wellness.

Zdroj: Koncepce rozvoje lázeňství a wellness v Jihočeském kraji, 2006

6.3.1 Vize jihočeského lázeňství

Společnost KP projekt spol. s r. o., která zpracovala Koncept rozvoje lázeňství a wellness v Jihočeském kraji navrhla společnou vizi Jihočeského kraje pro další rozvoj lázeňství a wellness:

Jihočeský kraj – oáza zdraví, tělesné i duševní harmonie, krásy a relaxace – region využívající svůj turistický potenciál v podobě jedinečných a kulturních podmínek pro rozvoj lázeňství a wellness, region, který se chce stát významnou turistickou destinací, kam lidé budou opakovaně přijíždět za zdravím, sportem, krásou, harmonií, poznáním a celkovou relaxací.

6.4 Shrnutí nejdůležitějších výsledků

Analytická část zahrnuje charakteristiku jihočeského lázeňství, popis jednotlivých analyzovaných lázeňských míst, z hlediska historického vývoje, možností léčby, ubytování, stravování a volnočasových aktivit. Podrobně jsou pak u každého zařízení analyzovány rekondiční pobyty.

Bylo zjištěno, že se téměř všechny uvedené rekondiční a relaxační pobyty skládají ze stejných nebo podobných procedur. Vzhledem k vzrůstajícímu zájmu o tento druh pobytů by bylo účelné rozšíření nabídky jak sestavou nových pobytů, tak nákupem nových přístrojů. Samozřejmě je zde také důležitý výběr segmentu klientely, kterému je potřeba se věnovat individuálně. Každému segmentu zvlášť by bylo vhodné připravit specifické možnosti využití volného času mezi procedurami.

Z hlediska poskytování wellnessových služeb v Jihočeském kraji disponují nejširší suprastrukturou Lázně Aurora v Třeboni. Naproti tomu Lázně Bechyně poskytují nejširší nabídku relaxačních a rekondičních pobytů.

V těchto lázních by bylo vhodné navrhnout výstavbu samostatného wellness centra při lázních.

Vráž u Písku je vzhledem k velikosti obce lázeňským místem, kde nedostatek doplňkové infrastruktury i poloha obce nedávají příliš vysoké předpoklady pro to, aby zde vzniklo významné centrum cestovního ruchu.

Z pohledu lázeňské lůžkové kapacity a složení klientely bylo zjištěno, že se v současné době nachází v Jihočeském kraji 1 174 lázeňských lůžek. Největším počtem lůžek disponují Lázně Aurora v Třeboni.

Na základě vzrůstajícího zájmu o lázeňství a zdravotní turistiku obecně, by se lůžková kapacita v zájmu uspokojení poptávky měla stále zvyšovat. Vzhledem k vysoké poptávce po lázeňských i wellness pobytech spolupracují treboňské lázně s několika dalšími ubytovacími zařízeními v jejich blízkém okolí. Především lázně v Třeboni ročně odmítají 2 až 3 tisíce potenciálních klientů z kapacitních důvodů.

Z hlediska složení klientely nutno říci, že se počet lázeňských klientů dlouhodobě mírně zvyšuje ve všech uvedených lázeňských zařízeních. V roce 2006 byla lázeňská péče poskytnuta 26 073 pacientům.

Analýza největších jihočeských lázní ukázala, že i zde dochází k naplňování evropských trendů v oblasti lázeňství a zdravotní turistiky. U komplexních a příspěvkových pobytů, které jsou zpravidla delší, trvají tři až čtyři týdny, dochází k pozvolné stagnaci. O rekondiční, samoplátecké pobyty, trvající zhruba jeden týden, je vzrůstající zájem z řad tuzemských i zahraničních klientů.

Mimoléčebné aktivity lázeňských zařízení se postupně stále více rozvíjejí. Toto je patrné ve všech jihočeských lázeňských místech nejen orientací na samopláteckou klientelu.

Na základě SWOT analýz jednotlivých treboňských lázní byla zjištěna nedostatečná nabídka doplňkových služeb hlavně v období mimosezóny. Jedná se především o sportovní a kulturně-spoločenské vyžití.

Zjištěné informace pomocí různých analýz se ve velké míře shodují s oficiálními výsledky zmiňovaných zařízení.

SWOT analýza zpracovaná v Konceptu rozvoje lázeňství a wellness v Jihočeském kraji upozorňuje na nedostatek odborného personálu, nedostačující léčebné kapacity některých lázeňských zařízení, nedostatečnou jazykovou vybavenost pracovníků a na nedostatečnou kvalitu a rozsah doprovodné infrastruktury.

7. NÁVRHY NA ROZŠÍŘENÍ NABÍDKY LÁZEŇSKÝCH A WELLNESS SLUŽEB

Návrhová část se týká možností rozšíření relaxačních a rekondičních pobytů ve všech třech zkoumaných jihočeských lázeňských místech. V návrhové části vycházíme převážně ze slabých stránek těchto zařízení.

Předpoklady úspěšného zavedení a prodeje preventivně udržovacích pobytů:

- a) Objekt s kvalitním ubytováním, stravováním a balneoprovozem, který bude sloužit pouze pro tento segment klientů.
- b) Připravit personál na zajištění provozu v pozdějších odpoledních i večerních hodinách, ve všední dny i o víkendech (problematický je většinou provoz balneocentra).
- c) Nutnou podmínkou je jazyková vybavenost personálu, ochota, vstřícnost a usměvavost.
- d) Nestačí nabízet jen základní služby (procedury, ubytování a stravování), ale připravit i nabídku sportovních a kulturních zážitků, jako vycházky, zábavu v případě špatného počasí a na večery, návštěvu místních zajímavostí atd. To vyžaduje specifický přístup pracovníků obchodních oddělení a koordinaci jejich činnosti s dalšími organizačními úseky firmy.

Trendy v oblasti preventivně udržovacích programů a pobytů:

- Rozšiřování nabídky víkendových pobytů (včetně prodloužených víkendů), v souvislosti s omezeným rozsahem volného času klientů.
- Silvestrovské, Velikonoční a Vánoční pobyty – mnoho lidí tráví tyto svátky mimo místo svého trvalého bydliště.
- Pobyty pro ženy – ženy si uvědomují potřebu pečovat o své tělo.
- Pobyty pro manažery – tvrdě pracují, vyžadují intenzivní relaxaci.
- Pobyty pro sportovce – podávají vrcholové výkony, extrémní zátěž organismu.
- Pobyty pro seniory – populace stárne, dopad demografického vývoje.

Obecně je tedy nutné zaměřit se na klienty všech věkových kategorií. Dále je důležité zaměřit se na každý segment zvlášť, z hlediska využití volného času a v čase mezi

procedurami nebo v odpoledních hodinách. Každý segment trhu vyžaduje specifický program. Je zde také důležité sledovat měnící se požadavky poptávky a nové, moderní zařízení a programy zaměřené na wellness.

Pro ženy navrhujeme přednášky o nových trendech v kosmetice, dietách a zdravém způsobu vaření, módní přehlídky, prezentace kosmetických a oděvních firem, ruční práce jako vyšívaní, aranžování květin atd. Dále sport oblíbený spíše u žen a to vodní gymnastiku, aerobik, vodní aerobik.

Pro manažery více sportovního vyžití, jako například klasické míčové hry, tenis, basketball, fotbal, dále přednášky na různá témata – geografie, automobily, výpočetní technika atd.

Pro sportovce je nutné vyhradit čas na tréninky, poskytnout speciální procedury a sportovní masáže.

Pro seniory více čítáren, společenských her, přednášky na témata jako zdravý životní styl, jak se udržet stále v kondici, promítání filmů, taneční a společenské večery, naplánování krátkých výletů do okolí, divadel a galerií.

Navrhujeme tedy takovou marketingovou strategii, kdy by se každý týden měnil program pobytu podle segmentu trhu (např. jeden týden pro ženy, druhý týden pro seniory atd.), současně by bylo vhodné nabízet určité slevy pro každý segment.

Tento návrh je určen pro všechna analyzovaná zařízení.

7.1 Nové přístroje a metody pro lázeňská zařízení

Navržené přístroje je možno umístit jak do lázeňského, tak i do wellness provozu.

Doporučujeme pořízení nových přístrojů pro rozšíření a zkvalitnění poskytovaných služeb v oblasti rekondičních a relaxačních pobytů. Přístroj Bodywave založený na rezonanční terapii (harmonizační tónové masáže), bylinnou parní lázeň Baobab nebo detoxikační přístroj Dr. Mary Staggs.

Dále by bylo možno využít, pokud se jedná o Lázně Bechyně a Vráž u Písku nebo rozšířit v třeboňských lázních služby poskytující alternativní způsoby procedur. Jedná se o různé druhy orientálních masáží a technik. Pro představu lze uvést:

Akupresura

Metoda přejatá z východní medicíny, prováděná speciálně vyškoleným pracovníkem. Používá tlakovou masáž akupunkturních bodů určité oblasti (např. šíje, hlava apod.) s cílem odstranit patologické poruchy v dané oblasti.

Akupunktura

Léčebná i preventivní metoda převzatá z čínské medicíny, prováděná speciálně vyškoleným lékařem. Jde o zavádění akupunkturních jehel do určitých oblastí těla nebo ucha, k ovlivnění patologických procesů celého těla. Většinou je nutné opakovat několik sezení k docílení pozitivního efektu.

Ayurvéd – indický systém přírodní medicíny

Ayurvéd je 5000 let stará medicína těla a mysli. Je to nejstarší zachovalý systém léčby na světě skládající se z unikátního systému výživy, cvičení, bylinné terapie, relaxace, meditace, pročišťování organismu, aromaterapie a terapie barvami.

Cílem ayurvédy je pročistit organismus a dostat jedince do harmonického stavu. Základní procedurou je masáž teplým, sezamovým nebo bylinným olejem. Masíruje se hlava, obličej a celé tělo. Břicho, končetiny a záda masírují dva maséři zároveň, takže je levá i pravá část těla ošetřována současně a stejným způsobem. To napomáhá odplavování škodlivých látek z těla. Masáž rovněž odstraňuje stres a psychickou únavu, zvyšuje obranyschopnost organismu. Vedle masáží je možné organismus pročistit napařováním celého těla bylinnými parami.

Metoda "Akebany"

Diagnostická a zároveň i terapeutická metoda převzatá z akupunkturních technik. Jde o krátkodobé nahřívání konečných bodů akupunkturních drah pomocí speciální tyčinky, umístěných v okolí nehtových lůžek prstů horních i dolních končetin. Na základě srovnání reakcí obou stran lze usuzovat na patologický proces příslušné dráhy a odpovídajícího orgánu nebo soustavy.

Oxygenoterapie (kyslíková terapie)

Podle metodiky profesora Manfreda von Ardena. Jde o inhalaci 40% kyslíku dvoucestnou nosní sondou při současném podávání vitamínů a minerálů. Zvyšuje zásobení tkání kyslíkem a tím zlepšuje psychické a fyzické funkce organismu. Procedura je dobře snášena, pacienti udávají vymizení pocitu únavy, zlepšení celkové kondice.

Pneumopunktura

Jde o aktivaci aktivních akupunkturních bodů aplikací oxidu uhličitého pod kůži. Dochází k uvolnění bolestivých syndromů a funkčních poruch.

Reiki – japonská vesmírná energie

Reiki působí tak, že vyškolení terapeuti přikládají ruce na určité části těla, nebo přímo na místo bolesti a předávají tak pacientovi léčivou, univerzální energii. Je to podobné jako když se uhodíme do nohy nebo nás bolí zuby, instinktivně se za bolavé místo chytíme rukama. Přiložením rukou do místa přivádíme energii pomáhající zotavení nepřirozeného stavu vyvolaného úderem nebo bolestí. Prostřednictvím toku energie se uvolňují blokády vnitřního toku energie, které způsobily nemoc. Tato energie také uvolňuje toxické látky z těla a posiluje celý organismus.

Shiatsu – čínská masážní technika

Řadí se mezi masážní techniky a v překladu znamená tlak prsty, proto se při ní narozdíl od akupunktury nepoužívají invazivní jehly, ale hlavně palce, prsty a dlaně, ale též kolena, lokty nebo chodidla, kterými se znovu nastoluje energetická rovnováha těla.

7.2 Nordic Walking

Návrhem na rozšíření volnočasových aktivit by mohl být nový styl turistiky – Nordic Walking. Uvedenou aktivitu by mohlo nabízet všech pět sledovaných objektů. Lázně i hotel by mohly zajišťovat půjčování potřebného vybavení. Začátečníkům by měl být k dispozici zkušený a školený instruktor pro vysvětlení základní techniky, předvedení ukázky a podání instruktáže.

Vzhledem k mnoha cyklotrasám a stezkám, které se nacházejí okolo každého sledovaného zařízení, navrhujeme tento styl turistiky, která rozšiřuje možnosti klasické pěší turistiky a lyžování.

Tato kondiční aktivita je určena nejširší i nesportující veřejnosti jako efektivní způsob zvyšování kondice a pohodlný způsob boje s nadváhou. Nordic Walking je sportovní chůze se speciálně navrženými holemi a přináší velice efektivní pohyb a snadnou cestu ke zvýšení fyzické kondice bez ohledu na věk, pohlaví, nebo aktuální fyzickou kondici. Nordic Walking může být až o 46% efektivnější než klasická chůze. Záleží na intenzitě cvičení, která vychází z intenzity práce horních končetin, nikoliv z rychlosti chůze.

Tato aktivita může posloužit jako prostředek ke snižování váhy, zvyšování fyzické kondice, řešení problémů s bolestmi zad a držení těla. Opomenout nemůžeme ani relaxaci v přírodě a zábavu při společných vycházkách.

Nordic Walking působí pozitivně na srdce, dýchání, regulaci váhy, svaly, metabolismus a psychiku. Můžeme ho tedy zařadit mezi wellness aktivity.

Nezbytnou pomůckou Nordic Walkingu jsou speciální odlehčené hole a měřič tepové frekvence.

7.3 Kryosauna – Polárium

Polárium by bylo možné využít ve všech jihočeských lázních.

Jedná se o nejnovější trend v oblasti regenerace celého organismu. Poprvé se začala kryoterapie používat v Japonsku v 70. letech 20. století a první výsledky při léčení revmatických kloubních chorob a astmatu publikoval profesor Toshima Yamauchi. V osmdesátých letech se metoda rozšířila i do Evropy. (*Klub zdraví, 2/2008*)

Kryosauna spolu s kryokomorou patří do oboru kryoterapie, což je unikátní, velmi účinná metoda, která spočívá v krátkém pobytu uživatele (1 až 3 minuty) při velmi nízkých teplotách a následné pohybové aktivitě. Princip je do jisté míry podobný jako u sauny. Sauna pracuje s vlhkým ohřátým vzduchem o teplotě plus 60 až 110 °C. Chladová terapie používá účinek extrémních chladových hodnot v rozmezí minus 90 až 150 °C.

Výrazným rozdílem je ale skutečnost, že zatímco po sanování se doporučuje klid a odpočinek, po pobytu v poláriu je naopak žádoucí intenzivní pohyb.

Velikostně je kryokomora podobná středně velké sauně a kryosauna je téměř stejně velká jako vertikální solárium. Jsou tedy vhodné do menších i větších prostor.

Následkem extrémního ochlazení povrchu kůže (teplota pokožky klesne na 2 až 10 °C) se při kryoterapii utlumí kožní nervová zakončení, čímž se sníží vnímání bolesti. Po ukončení procedury se povrch těla rychle oteplí a až čtyřnásobně se zvýší místní prokrvení.

Celotělovou chladovou terapii je možné využít pro léčbu zánětlivých revmatických onemocnění kloubů a páteře, poúrazových a pooperačních stavů, lupénky atd.

Snižuje svalové napětí a aktivitu zánětlivých procesů, zvyšuje imunitu a obranyschopnost organismu, zlepšuje náladu a svalovou výkonnost.

7.4 Solná jeskyně

Tento návrh je určen především oběma treboňským lázním, vzhledem k tomu, že disponují většími prostory jak vnitřními, tak venkovními. Solné jeskyně jsou v současné době žádané nejen v České republice, ale také v zahraničí.

Na hranici mezi Izraelem a Jordánskem se nachází mimořádné zákoutí na světě, jediné slané jezero svého druhu ve středozemí, nazývané Mrtvé moře. Leží 410 m pod úrovní ostatních moří a je známo a ceněno již odedávna. Regenerační a zdravotní účinky krystalické soli z Mrtvého moře znala již Kleopatra, která ji využívá pro udržení svého zdraví a krásy.

Mnoho kosmetických a farmaceutických firem se specializuje na výrobu preparátů na bázi minerálů z Mrtvého moře. Sůl z Mrtvého moře, která se získává přirozeným způsobem tj. odpařováním mořské vody, je díky vysokému obsahu minerálů a stopových prvků považována za nejcennější zdroj zdraví a krásy.

Solná jeskyně je nejnovější originální metodou pro použití kamenné soli a soli z Mrtvého moře za účelem rekondice, rehabilitace, prevence a ochrany zdraví. V solné jeskyni vládne unikátní mikroklima charakteristické výjimečnou bakteriologickou čistotou vzduchu, který je nasycen částicemi minerálů a stopových prvků, které mají příznivý vliv na psychiku a zdraví dětí i dospělých.

Kromě pro člověka příznivé, záporné ionizace je vzduch v solné jeskyni obohacen částicemi jódu, draslíku, sodíku, vápníku, hořčíku, selenu, brómu a mnoha dalšími prvky, které jsou nevyhnutelnými složkami pro správnou činnost lidského organismu.

Základem jeskyně jsou speciální solné bloky z přírodního solného kamene z polské Klodawy. Na zemi je vrstva písku, směs soli z Mrtvého moře a kamenné (také polské) jodované soli.

Relaxační kúra probíhá po dobu 45 minut na pohodlných polohovacích lehátkách, při příjemné hudbě a osvětlení, které napomáhá k celkovému uvolnění.

Blahodárně působí též účinky coloroterapie, kde se využívá léčby barvou. Osvětlování barvami při různých lidských potížích bylo ve východní medicíně známo po staletí. Evropští a američtí lékaři se touto metodou zabývají zhruba posledních stopadesát let. U barev se využívá rozdílného elektromagnetického záření. Každá barva má jinou hodnotu a jiný účinek na lidské tělo. Z praxe jsou známy extrémní případy, kdy se neosvědčila klasická léčba, ale s pomocí odborně provedené coloroterapie byly obnoveny funkce tělesný orgánů.

Pobyt v solné jeskyni působí podpůrně při léčbě mnoha onemocnění: dýchacích cest, nedostatečné činnosti štítné žlázy, onemocnění srdce a oběhového systému, vysoký krevní tlak, dermatologická onemocnění (lupenka, záněty kůže, alergie), poruchy nervového systému (deprese, stres, stavy úzkosti, únavy) a mnoha dalších.

Jedna hodina pobytu v solné jeskyni s obsahem soli z Mrtvého moře je srovnatelná s třídním pobytem u moře. Velikost jeskyně se většinou pohybuje od 6 do 15 míst.

Brodící lázně

Jako další možnost alternativní lázeňské procedury lze uvést brodicí lázně, které se nacházejí u Prachatic na Fefrovském potoce na úpatí hory Libín. V roce 2006 zde vznikly první brodicí lázně v České republice. Princip léčby je založený na chození ve studené vodě a na následném procvičení během. Koupel nohou podle tvůrců lázní výrazně zlepšuje krevní oběh. Jedná se o metodu, kterou vypracoval německý farář Sebastian Kneipp. Proto v se v Německu podobných lázní nachází hned několik.

Koryto potoka je přehrazené betonovými prahy a jeho dno vysypané pískem. Do vody se schází po schůdkách a středem toku vede dřevěné zábradlí pro přidržování. Součástí lázní je i ohniště s lavičkami a česko-německá informační tabule o jejich účincích. Lázně jsou rovněž jedním z několika zastavení na naučné stezce kolem Prachatic. Projekt byl spolufinancován z evropského fondu Interreg IIIA.

Místo pro koupele je situováno do lokality, v jejíž blízkosti má být zrekonstruován komplex lázeňsko-rehabilitačního Léčebného centra svaté Markéty.

Tímto návrhem by se mohla inspirovat všechna jihočeská lázeňská zařízení.

Dále zde uvádíme okrajový návrh pro třeboňské lázně.

Vzhledem k tomu, že se v Třeboni nachází Pivovar Regent, bylo by vhodné zvážit možnost zavedení pivních koupelí v lázních. Tento trend je v zahraničí velice oblíbenou metodou, hojně využívanou v lázeňství. V České republice již poskytuje tyto koupele několik objektů, ovšem bez statutu lázeňského místa. První provoz pivních koupelí byl zahájen v Chodové Plané na Tachovsku.

Projektové záměry pro oblast lázeňství a wellness v Jihočeském kraji

V současné době existuje pro Jihočeský kraj několik záměrů na vybudování nových lázeňských objektů nebo wellness zařízení, která by se mohla stát v budoucnu součástí samostatných lázeňských komplexů.

Z dostupných zdrojů bude o udělení statutu přírodních klimatických lázní usilovat Léčebné centrum svaté Markéty v Prachaticích a také Relaxační a regenerační centrum v Hluboké nad Vltavou. Lázně Lavana v Třeboni (katastrální území obce Domanín) již mají statut přírodních léčebných lázní podle zákona č. 164/2001 Sb.

Wellness komplex vznikne například v Buquoyské rezidenci v Nových Hradech.

Většina těchto projektových záměrů se nachází ve fázi přípravy, k některým záměrům je již vydáno územní rozhodnutí. Všechny uvedené projekty budou spolufinancovány ze strukturálních fondů Evropské unie.

Pro budoucí strategii nejen nově vznikajících, ale i stávajících lázeňských zařízení je důležité se zaměřit na tuzemskou i zahraniční samopláteckou klientelu. Vytvořit příslušné podmínky pro vzdělávání zaměstnanců, vytvořit společnou propagaci jihočeského lázeňství jako celku a takto se prezentovat na zahraničních trzích. Dále se snažit rozšiřovat a zkvalitňovat poskytované služby, sledovat konkurenci i světové trendy.

7.5 Ekonomické hodnocení návrhů

Investice do uvedených návrhů umožní lázním dosažení konkurenční výhody. Pořízením těchto zařízení se zvýší poptávka po nabízených službách a objektům se tím zvýší očekávané tržby. V následujících tabulkách uvádíme odhad kalkulace pro zřízení navržených zařízení.

1. Nordic Walking

Tabulka 12: Návratnost investic při pořizovací ceně 1 350 Kč/ 1 pár holí. Nákup 20 párů holí = 27 000 Kč, při jednotkové ceně výpůjčky 50 Kč/hodina.

Cena výpůjčky/hodina	Provozní hodiny-týdně	Týdenní tržba	Roční tržba (52 týdnů)	Roční servis	Návratnost vstupních investic
50 Kč/ pár	42 hod.	16 800 Kč	873 600 Kč	17 000 Kč	cca 2 týdny

Zdroj: vlastní

Klienti si půjčí v průměru 8 párů holí denně na 6 hodin. Denní tržba = 2 400 Kč. Čistá roční tržba 856 600 Kč.

Návratnost vstupních investic je cca 2 týdny.

2. Kryosauna

Tabulka 13: Návratnost investic při pořizovací ceně 678 300 Kč s DPH, při jednotkové ceně vstupu 350 Kč/hodina/osoba.

Cena vstupu Kč	Provozní hodiny-týdně	Týdenní tržba	Roční tržba (52 týdnů)	Roční servis	Návratnost vstupních investic
350 Kč	42 hod.	24 500 Kč	1 274 000 Kč	120 000 Kč	7 měsíců

Zdroj: vlastní

Denně kryosaunu využije 10 klientů. Doba strávená v kryosauně 1 až 3 minuty/klient. Servis zajišťuje na vyzvání provozovatele dodavatelská firma. Čistá roční tržba činí 1 154 000 Kč.

Návratnost vstupních investic je 7 měsíců.

3. Solná jeskyně

Tabulka 14: Návratnost investic při pořizovací ceně 2 300 000 Kč, při jednotkové ceně vstupu 200 Kč/hodina/osoba.

Cena vstupu Kč	Provozní hodiny-týdně	Týdenní tržba	Roční tržba (52 týdnů)	Roční servis	Návratnost vstupních investic
200 Kč/hod.	42 hod.	42 000 Kč	2 184 000 Kč	250 000 Kč	1 rok a 2 měsíce

Zdroj: vlastní

Maximální kapacita solné jeskyně je 10 osob. Předpokládáme, že solnou jeskyni navštíví denně 30 osob. Servis zajišťuje na vyzvání provozovatele dodavatelská firma. Čistá roční tržba činí 1 934 000 Kč.

Návratnost vstupních investic je 1 rok a 2 měsíce.

4. Brodící lázně

Cena pořízení činí cca 40 000 Kč, vstupné se nevybírání.

Z hlediska ekonomického hodnocení můžeme všechny uvedené návrhy doporučit k realizaci. Návratnost vstupních investic je u všech uvedených ve velmi krátké době. Předpokládáme zvýšený zájem ze strany klientů a celoroční provoz.

8. ZÁVĚR

Záměrem této diplomové práce na téma „Rozvoj lázeňství a wellness v Jihočeském kraji“ bylo zhodnotit a analyzovat nabídku tradičních léčebných a lázeňských wellness produktů ve sledovaných zařízeních, které nabízejí tyto služby. Jedná se o tři jihočeská lázeňská místa Třeboň, Bechyni a Vráž u Písku. To bylo následně základním východiskem pro celkové hodnocení nabídky rekondičních a relaxačních pobytů v uvedených lázních a sestavení SWOT analýzy největších jihočeských lázní.

Jak již tedy bylo uvedeno v současné době jsou v Jihočeském kraji tři lázeňská místa a pět lázeňských zařízení. Všechny objekty využívají pro lázeňskou léčbu slatinu. Lázeňská zařízení jsou využívána pro léčbu dospělých pacientů. V kraji se nenachází lázeňská zařízení pro děti a dorost. Lázeňská péče v Jihočeském kraji je poskytována pro nemoci pohybového a nervového ústrojí.

Lázeňství včetně wellness má v Jihočeském kraji dlouholetou tradici. Analýza ukázala, že jsou zde velmi dobré podmínky pro rozvoj nejen lázeňství, ale i zdravotní turistiky obecně. Nachází se zde přírodní léčivý zdroj slatina, vhodné klimatické a přírodní podmínky, kulturní bohatství a dostačující turistická infrastruktura.

Na základě analýzy rekondičních a relaxačních pobytů bylo zjištěno, že se téměř ve všech zařízeních skládají ze stejných nebo podobných procedur. Z hlediska poskytování lázeňských wellnessových služeb v Jihočeském kraji disponují nejširší suprastrukturou Lázně Aurora v Třeboni. Nejširší nabídku relaxačních a rekondičních pobytů poskytují v Lázních Bechyně.

V době zpracovávání diplomové práce bylo v Jihočeském kraji k dispozici lázeňským hostům 1 174 lázeňských lůžek. Největší lůžkovou kapacitou disponují Lázně Aurora. V zájmu uspokojení poptávky spolupracují třeboňské lázně s několika dalšími ubytovacími kapacitami. I přesto dochází vlivem vysoké poptávky k odmítnutí až třech tisíc potenciálních klientů ročně.

Počet lázeňských klientů se dlouhodobě mírně zvyšuje ve všech sledovaných lázeňských zařízeních. Lázeňská péče v Jihočeském kraji byla v roce 2006 poskytnuta 26 073 pacientům.

Lázeňská zařízení se v daných lokalitách významně podílí na prodlužování turistické sezóny a délce pobytu turistů.

Dalším důležitým zjištěním bylo, že u komplexních a příspěvkových pobytů dochází k pozvolné stagnaci, zato o samoplátecké pobyty, které jsou kratší, je vzrůstající zájem z řad tuzemských i zahraničních klientů.

Ekonomicky a finančně přínosnější pro lázeňská zařízení by bylo se ještě více zaměřit na klientelu samopláteckou využívající preventivně udržovací pobyty.

Na základě SWOT analýz jednotlivých třeboňských lázní byla zjištěna nedostatečná nabídka doplňkových služeb hlavně v období mimosezóny. Jedná se především o sportovní a kulturně-spoločenské vyžití.

Třeboňské lázně pojmají wellness centrum jako sportovní a relaxační zařízení. Podle subkapitoly 2.2.2 Lázeňský wellness, splňují tyto lázně všech deset základních atributů lázeňského wellness.

SWOT analýza zpracovaná v Konceptu rozvoje lázeňství a wellness v Jihočeském kraji upozorňuje na nedostatek odborného personálu, nedostačující léčebné kapacity některých lázeňských zařízení, nedostatečnou jazykovou vybavenost pracovníků a na nedostatečnou kvalitu a rozsah doprovodné infrastruktury.

Ze všech těchto skutečností se vycházelo v návrhové části. Tato část se týká možností rozšíření relaxačních a rekondičních pobytů ve všech analyzovaných zařízeních v Jihočeském kraji. Realizace těchto návrhů, jakými je specializace na určité segmenty trhu, zaměření se na specifické možnosti využití jejich volného času, nákup nových přístrojů pro lázeňská a wellness zařízení, jako je kryosauna, zavedení alternativních lázeňských procedur, vybudování solné jeskyně nebo brodících lázní by ve velké míře měly přispět k podstatnému rozšíření wellnessových a lázeňských služeb v Jihočeském kraji.

V současné době v kraji existuje řada projektových záměrů jejichž cílem je také rozvoj lázeňství a wellness. Některé z projektů usilují přímo o vybudování nových lázeňských provozů.

Cílem diplomové práce bylo na základě zhodnocení nabídky lázeňských zařízení v Jihočeském kraji vypracovat návrhy na rozvoj, zlepšení a zkvalitnění služeb v analyzovaných objektech.

Základní podmínky a skutečnosti pro další rozvoj lázeňství a wellness v Jihočeském kraji lze shrnout do následujících bodů:

- naleziště přírodních léčivých zdrojů a vhodné klimatické podmínky pro léčení,
- orientace na wellnessové služby a samopláteckou klientelu jak tuzemskou, tak zahraniční, ale i orientace na klienty zahraničních pojišťoven,
- dostatečná nabídka mimoléčebných služeb, turistiky, sportu a kultury, společenských akcí,
- dostatek kvalifikovaných, jazykově vybavených pracovníků,
- společná propagace jihočeského lázeňství, prezentace na veletrzích,
- dlouhodobý nárůst návštěvníků jihočeských lázní,
- podpora vzniku dalších lázeňských zařízení (vybudování nových lázní, rozšíření kapacity stávajících, rozšiřování lázeňské infrastruktury - kolonády),
- dostatek finančních prostředků na realizaci projektových záměrů,
- sledování konkurence a světových trendů.

Výše uvedený trend orientovaný na aktivní život spolu s uvědomováním si ceny vlastního zdraví a jeho ochrany se bude stále rozvíjet a do lázeňství pronikat čím dál více. Velkou příležitostí pro jihočeské lázně je jejich aktivní nabídka nejen pacientům, pro něž je pobyt součástí léčby, ale i zdravým lidem. Zejména formou wellness programů, které tak zajistí zvýšenou poptávku po lázeňských službách v mimosezóně. Navržené aktivity a produkty mohou být významným impulsem pro to, aby byla nabídka využití wellnessových a lázeňských služeb dále rozvíjena a zlepšována.

9. SUMMARY

The aim of this thesis on „The development of spa and wellness facilities in Southern Bohemia“ was to evaluate and analyze the supply of traditional spa and wellness products in the monitored facilities, which offer this kind of services. It applies to three South Bohemian spa resorts Třeboň, Bechyně and Vráž near Písek. It was consequently the basic starting point for the overall evaluation of the supply of recondition and relaxation stays in these spa resorts and a SWOT analysis set up of the biggest South Bohemian spas.

As it was mentioned, there are presently three spa resorts and five spa facilities in the South of Bohemia. All resorts use moor for their treatment. The spa facilities serve to the treatment of adult patients. There are no facilities for teenagers and children in this region. Spa treatment is provided for the diseases of locomotion and nerve system.

Spas including wellness have a long tradition in Southern Bohemia. The analysis has shown that there are very good conditions not only for the development of spas but also for healthy tourism in general. We can find here moor, the natural healing resource, suitable climatic and natural conditions, cultural heritage and sufficient infrastructure.

The aim of the thesis was to work out some proposals for development, improvement and a better quality of services in analyzed facilities.

The basic conditions and facts for further spa and wellness development can be summed up as follows:

- deposits of natural healing resources and suitable climatic conditions for treatment,
- focus on wellness services and self-paying clients both from here and from abroad,
- sufficient supply of after-treatment services, hiking, sport and culture,
- sufficient number of qualified workers,
- mutual promotion of South Bohemian spas,
- long-term increase in the number of spa visitors,
- sufficient financial means to realize project proposals,
- observation of competition and world trends.

Active supply not only for patients whose stays are part of the treatment, but also for healthy people is a big chance for South Bohemian spas. First of all through wellness programmes that will ensure a higher off-season demand for spa services. The suggested activities and products can be a significant impulse for the further development and improvements of this supply.

Key words: balneology, spa, wellness, balneologic care, procedures, self-paying client, development, analysis.

10. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

ATTL, P.: *Turismus I. - Přednášky VŠH*, Praha 2006

ATTL, P.: *Když se řekne wellness*, Praha 2005... Článek do odborného časopisu.

BERÁNEK, J.: *Lázeňství v České republice*. Praha 1998. [online] Dostupný z [www: http://www.cot.cz/data/cesky/99_06/6_statistika1.htm](http://www.cot.cz/data/cesky/99_06/6_statistika1.htm)

BLAHUŠOVÁ, E.: *Životní styl wellness, zdravé cvičení pro pohodu*. Olympia a. s., Praha 1995. 114 s. ISBN 80-7033-362-6

C.O.T. business: *Aktuální projekty ESPA*. (str. 20), 12/2006

C.O.T. business: *Léčebné lázně Jáchymov se dostaly mezi evropskou špičku, Luhačovické Miramare nositelem ocenění Lázeňská společnost roku 2007*. (str. 53, 59), 2/2008

C.O.T. business: *České lázně více přinášejí než spotřebovávají*. (str. 49), 3/2008

JAKUBÍKOVÁ, D.: *Marketing v lázeňství*. (str. 16 – 17), C.O.T. business, 4/2005

Klub zdraví: Časopis pro členy klubu zdraví WALMARK. (str. 33), 2/2008

KNOP, K.: *Lázeňství – ekonomika a management*. Praha 1999, Grada Publishing. 232 s. ISBN 80-7169-717-6

KONFERENCE CESTOVNÍHO RUCHU – *Cestovní ruch na prahu 3. tisíciletí*, Praha – Hotel Olšanka, 4/2007 – *Lázeňství v České republice* – MAG Consulting, odborný materiál z této konference.

KP projekt spol. s r. o.: *Koncepce rozvoje lázeňství a wellness v Jihočeském kraji*, 2006. [online] Dostupná z [www: http://www.kraj-jihocesky.cz/index.php?par%5Bid_v%5D=1195&par%5Blang%5D=CS](http://www.kraj-jihocesky.cz/index.php?par%5Bid_v%5D=1195&par%5Blang%5D=CS)

KŘÍŽEK, V.: *Obrazy z dějin lázeňství*. Praha 2002, Nakladatelství Libri. 263 s. ISBN 80-7277-092-6

Lázeňská péče v České republice, 2006. [online] Dostupná z [www: www.uzis.cz/download_file.php?file=3015](http://www.uzis.cz/download_file.php?file=3015)

NEJDL, K., ATTL, P.: *Turismus I*. Skripta VŠH, Praha 2004. 178 s. ISBN 80-86578-37-2

PÁSKOVÁ, M., ZELENKA, J.: *Cestovní ruch – Výkladový slovník*, ČR, Ministerstvo pro místní rozvoj, Praha 2002. 448 s.

Propagační materiály a internetové stránky sledovaných objektů.

SEIFERTO VÁ, V.: *Marketing v lázeňském cestovním ruchu*. Praha: Vysoká škola cestovního ruchu, hotelnictví a lázeňství. Pragoline, 2003. 120 s. ISBN 80-86592-00-6

Zákon č. 164/2001 Sb., o přírodních léčivých zdrojích, zdrojích přírodních minerálních vod, přírodních léčebných lázních a lázeňských míst (lázeňský zákon).

11. PŘÍLOHY

Příloha 1 – Základní legislativní rámec upravující lázeňství v České republice

Příloha 2 – Seznam přírodních léčebných lázní v České republice za rok 2007

Příloha 1 – Základní legislativní rámec upravující lázeňství v České republice

- Zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, v aktuálním znění
- Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, jak vyplývá ze změn a doplnění provedených zákony č. 242/1997 Sb. a č. 2/1998 Sb., v platném znění
- Zákon č. 160/1992 Sb., o zdravotní péči v nestátních zdravotnických zařízeních
- Zákon č. 164/2001 Sb., o přírodních léčivých zdrojích, zdrojích přírodních minerálních vod, přírodních léčebných lázní a lázeňských míst (lázeňský zákon)
- Vyhláška Ministerstva zdravotnictví ČR č. 58/1997 Sb., kterou se stanoví indikační seznam pro lázeňskou péči o dospělé, děti a dorost
- Vyhláška Ministerstva zdravotnictví ČR č. 242/1991 Sb., o soustavě zdravotnických zařízení zřizovaných okresními úřady a obcemi

Příloha 2 - Seznam přírodních léčebných lázní v České republice za rok 2007

1. Lázně Bechyně
2. Lázně Běloves (Náchod)
3. Lázně Bílina
4. Lázně Bludov
5. Lázně Darkov
6. Lázně Dubí u Teplic
7. Františkovy Lázně
8. Lázně Hodonín
9. Lázně Jáchymov
10. Janské Lázně
11. Jeseník – Lázně
12. Karlova Studánka
13. Karlovy Vary
14. Lázně Karviná – Hranice
15. Lázně Klimkovice
16. Konstantinovy Lázně
17. Lázně Kostelec u Zlína
18. Lázně Bělohrad
19. Lázně Bohdaneč
20. Lázně Kundratice (Osečná)
21. Lázně Kynžvart
22. Lázně Libverda
23. Lázně Toušeň
24. Lipová Lázně
25. Lázně Luhačovice
26. Mariánské Lázně
27. Mšené Lázně

- 28. Lázně Ostrožská Nová Ves
- 29. Lázně Poděbrady
- 30. Lázně Slatinice
- 31. Teplice nad Bečvou Lázně
- 32. Lázně Teplice
- 33. Lázně Třeboň
- 34. Lázně Velichovky
- 35. Velké Losiny
- 36. Vráž u Písku

Zdroj: CzechTourism

V současné době jsou Lázně Běloves a Lázně Bílina mimo provoz.